

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Kateřina Kolářová

**PŘÍČINY ÚSPĚŠNOSTI ZISKU DOTAČNÍCH
TITULŮ VYBRANÝCH VENKOVSKÝCH OBCÍ**

ABILITY TO OBTAIN GRANT TITLES IN SELECTED
RURAL MUNICIPALITIES

Bakalářská práce

Praha 2010

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Radim Perlín

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Radima Perlína. Všechny použité prameny, z nichž jsem čerpala, jsem řádně citovala.

Ve Velkém Boru dne 13. 5. 2010

.....
podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce RNDr. Radimovi Perlínovi za věnovaný čas, cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat rodině a přátelům za podporu nejen při vzniku této práce.

Příčiny úspěšnosti zisku dotačních titulů vybraných venkovských obcí

Abstrakt

Významným tématem členských států Evropské unie je rozvoj venkova. Pro Českou republiku se toto téma stalo aktuálním po vstupu do EU v roce 2004. Již před vstupem do EU měla Česká republika možnost čerpat prostředky z předvstupních programů (např. PHARE, SAPARD), v období 2004–2006 mohla využívat všechny nástroje pro rozvoj evropského venkova. Specifikem programovacího období 2007–2013 je možnost čerpání prostředků v celé délce programovacího období a široké spektrum podpory. Předložená bakalářská práce se zabývá příčinami úspěšnosti zisku dotačních titulů z Programu rozvoje venkova, Operačního programu Životní prostředí a Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad. Jejím cílem je analyzovat vliv příčin na zisk dotačních titulů z vybraných programů a zjistit, zda vzhled, geografická poloha a občanská a technická vybavenost obce ovlivňují objem finančních prostředků získaných z dotačních titulů. Pozornost je zaměřena na obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel.

Klíčová slova: rozvoj venkova, venkovské obce, dotační tituly, vzhled, občanská a technická vybavenost, geografická poloha

Ability to obtain grant titles in selected rural municipalities

Abstract

An important theme of the Member States of the European Union is rural development. For the Czech Republic, this topic became current after accession to the EU in 2004. In previous years, the Czech Republic had the opportunity to benefit from pre-accession programs (e.g. PHARE, SAPARD) in the period 2004–2006 to use all the tools for the development of European countryside. The uniqueness of the programming period 2007–2013 is the ability to draw funds in the entire length of the programming period, and a wide range of support. The bachelor thesis deals with the causes of the success of profit grant titles of the Rural Development Programme, Operational Programme for Environment and Regional Operation Programme NUTS II Southwest. Its aim is to analyze the influence of the causes for profit grant titles of selected programs and determine whether appearance, geographic location, and civic and technical facilities of the municipalities affects the volume of money obtained from grant titles. Attention is focused on the municipalities district Klatovy in size of 500–999 people.

Keywords: rural development, rural municipalities, grant titles, appearance, civic and technical facilities, geographic location

OBSAH

Abstrakt	4
Přehled zkratk	7
Seznam grafů	9
Seznam tabulek	9
Seznam obrázků	9
Seznam příloh	10
1 ÚVOD.....	11
2 TEORETICKÉ PŘÍSTUPY A VÝCHODISKA	14
2.1 Regionální politika a regionální rozvoj.....	14
2.1.1 Základní terminologie.....	14
2.1.2 Současné pojetí regionální politiky.....	15
2.1.3 Základní legislativa regionální politiky v České republice.....	16
2.1.4 Nástroje regionální politiky	17
2.2 Územní správní struktura, veřejná správa	19
2.2.1 Historický vývoj územní správní struktury	19
2.2.2 Struktura veřejné správy se vztahem k regionálnímu rozvoji.....	20
2.3 Problematika venkova.....	24
2.3.1 Definování venkova.....	24
2.3.2 Problematika vymezení venkova	25
2.3.3 Podpora venkova z hlediska zemědělské politiky Evropské unie a České republiky	30
2.3.4 Podpora venkova z hlediska regionální politiky Evropské unie a České republiky	32
2.4 Programy podporující venkov.....	34
2.4.1 Operační programy 2007–2013 financované z fondů Evropské unie.....	34
2.4.1.1 Regionální operační programy.....	35
2.4.1.2 Tematické operační programy	36
2.4.2 Program rozvoje venkova	37
3 SPECIFICKÉ CÍLE A VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY	38
4 DATOVÁ ZÁKLADNA A METODICKÉ POZNÁMKY	40
5 CHARAKTERISTIKA OKRESU KLATOVY	44
5.1 Sociogeografická a fyzickogeografická charakteristika okresu	44
5.2 Historie změn administrativního členění.....	47
5.3 Historie osídlení a demografický vývoj.....	48

6	ANALÝZA MOŽNÝCH PŘÍČIN ZISKU DOTAČNÍCH TITULŮ	49
6.1	Analýza objemu finančních prostředků obce.....	49
6.2	Analýza geografické polohy obce	52
6.3	Analýza občanské a technické vybavenosti obce	56
6.4	Analýza vzhledu obce	59
7	ZÁVĚR	62

Přehled zkratk

ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CZ–NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek pro Českou republiku
EAFG	European Agricultural Fund for Guarantee (Evropský zemědělský záruční fond)
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský orientační a záruční fond)
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ESF	European social fund (Evropský sociální fond)
ESPON 2013	The European Observation Network for Territorial Development and Cohesion (Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost)
EU	Evropská unie
EUROSTAT	European statistics (Evropský statistický úřad)
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance (Finanční nástroj pro podporu rybolovu)
FS	Fond soudržnosti
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	Chráněná krajinná oblast
LEADER	Liason entre les actions de développement économique rural (Vazby mezi akcemi hospodářského rozvoje venkova)
LAU	Local Administrative Units (Místní samosprávné jednotky)
MAS	Místní akční skupina
MOS	Městská a obecní statistika
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
NP	Národní park
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova ČR
NSRR	Národním strategickým referenčním rámcem ČR

NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistique (Nomenklatura územních statistických jednotek)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OP	Operační program
OP RVMZ	Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PHSS	Politika hospodářské a sociální soudržnosti
POÚ	Pověřený obecní úřad
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
ROP JZ	Regionální operační program NUTS II Jihozápad
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova)
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SROP	Společný regionální operační program
SZIF	Státní zemědělský a intervenční fond
SZP EU	Státní zemědělská politika Evropské unie
VÚSC	Vyšší územně správní celky
ZÚJ	Základní územní jednotky

Seznam grafů

Graf 1: Rozložení národní populace členů OECD mezi oblasti významně venkovské, převážně venkovské a převážně městské za jednotky NUTS III v roce 2005 (v %)	27
Graf 2: Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007 v jednotlivých variantách definovaných ČSÚ.....	30
Graf 3: Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v období 2007–2013 v cíli Konvergence (v mil. €).....	35
Graf 4: Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro tematické OP v období 2007–2013 v cíli Konvergence (v mil. €).....	36
Graf 5: Objem finančních prostředků obdržených z dotačních titulů vybranými obcemi v období 2007–2009 (v mil. Kč)	50
Graf 6: Podíl jednotlivých programů na celkovém objemu finančních prostředků z dotačních titulů obce v období 2007–2009	51
Graf 7: Počet vyjíždějících autobusových a vlakových spojů z vybraných obcí dne 22. 2. 2010.....	53
Graf 8: Vztah dostupnosti k městu Klatovy a objemu finančních prostředků z dotačních titulů.....	54
Graf 9: Vztah dostupnosti k městu Plzeň a objemu finančních prostředků z dotačních titulů.....	55
Graf 10: Podíl obcí vybavených občanskou a technickou vybaveností	58

Seznam tabulek

Tabulka 1: Statistické územní jednotky na území České republiky.....	22
Tabulka 2: Počet obyvatel v obcích okresů Plzeňského kraje k 31. 12. 2008.....	45
Tabulka 3: Obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel k 1. 1. 2009	45
Tabulka 4: Správní celky okresu Klatovy	48
Tabulka 5: Objem schválené podpory z vybraných programů v letech 2007-2009.....	50
Tabulka 6: Dostupnost obcí do města Klatovy a Plzeň k 2. 2. 2010.....	53
Tabulka 7: Vyhodnocení občanské a technické vybavenosti dle bodů v jednotlivých kategoriích	58
Tabulka 8: Vyhodnocení vzhledu obcí dle bodů v jednotlivých kategoriích	61

Seznam obrázků

Obrázek 1: Statistické územní jednotky na území České republiky v roce 2010	23
Obrázek 2: Venkovské regiony dle hustoty zalidnění obcí s rozšířenou působností se sníženou hranicí hustoty zalidnění na 100 byvv./km ²	28
Obrázek 3: Poloha okresu Klatovy v rámci České republiky	44

Seznam příloh

Příloha 1: Lokalizace obcí okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel	69
Příloha 2: Oblast podpory/skupina opatření, o které je možné žádat žadateli v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 o dotace.....	70
Příloha 3: Přehled schválených projektů v období 2007–2009 ve vybraných obcích a programech	71
Příloha 4: Koncentrické zóny v intervalech 10 minut od města Plzeň.....	72
Příloha 5: Koncentrické zóny v intervalech 10 minut od města Klatovy	73
Příloha 6: Fotografická dokumentace vzhledu obcí.....	74
Příloha 7: Hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu z korelačních analýz	77

1 ÚVOD

Předložená bakalářská práce je zaměřena na regionální rozvoj a rozvoj venkova. Tematicke se věnuje široké spektrum vědních okruhů. Jedná se především o geografii, sociologii, ekonomii a urbanismus. Protože se touto problematikou zabývají akademické, odborné, poradenské a veřejnosprávní instituce i soukromé firmy, lze nalézt na toto téma celou řadu studií, článků a odborných publikací. V minulosti se o toto téma zajímal J. Korčák, který se zabýval problematikou venkovských obcí a již v roce 1929 ve studii o vylidňování Čech vymezil venkovské obce počtem obyvatel nižším než 2 000. Venkovu se věnoval také A. Slepíčka, který pojem venkov vymezuje ve svých dílech *Venkov a/nebo město: lidé/ sídla/ krajina* (1981) či *Přeměny venkova/venkov našeho věku/* (1989) jako součást prostoru, sídla a krajiny. V současnosti se touto problematikou zabývají A. Anderle (1995), který sleduje především změny v intenzitě a charakteru bydlení a V. Majerová, která se ve svých publikacích *Český venkov* věnuje především specifickým českého venkova. Samostatnou skupinou jsou sociologové s hlavním představitelem B. Blažkem, který v publikaci *Venkovy: anamnézy, diagnózy, terapie* (2004) zkoumá vztah venkova a lidské společnosti. Zároveň nelze opomenout významnou „albertovskou školu“ s představiteli T. Havíčkem, P. Chromým, M. Maradou a V. Jančákem, kteří se zabývají polarizací prostoru a výzkumem periferních oblastí Česka, či R. Perlínem, jehož zaměření je zejména na vývoj venkovského osídlení a podpůrné a dotační tituly směřující do venkovského prostředí.

V současném období regionálního rozvoje je důraz kladen na snahu o řešení příčin regionálních problémů, nejen jejich následků. V souvislosti se vstupem české republiky do Evropské unie došlo v oblasti podpory venkova ke značným změnám. Současným trendem je koexistence regionální politiky s dalšími státními politikami, přičemž dobrým příkladem je právě politika hospodářské a sociální soudržnosti EU. Cílem této politiky je udržitelný růst, inovace, konkurenceschopnost, otevřená a flexibilní společnost. Tyto cíle jsou podporovány ze strukturálních fondů EU. V současném programovacím období 2007–2013 jsou těmito fondy Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF), Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG) a Fond soudržnosti (FS). Pro podporu rozvoje zemědělství a rozvoj venkova byl dále

pro období 2007–2013 vytvořen Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), jehož programovým dokumentem v České republice je Program rozvoje venkova. Období 2007–2013 je pro Českou republiku významné zejména tím, že lze čerpat dotační tituly v celém programovacím období, nikoliv ve zkráceném období, jak tomu bylo v předcházejícím období 2004–2006. V novém programovacím období 2007–2013 byly vybrány a zkoumány Regionální operační program NUTS II Jihozápad (ROP JZ), Operační program Životní prostředí (OP ŽP) a Program rozvoje venkova (PRV).

Název práce zní *Příčiny úspěšnosti zisku dotačních titulů vybraných venkovských obcí*. Zkoumanými příčinami, které by mohly mít významný vliv na zisk dotačních titulů, jsou geografická poloha, vzhled a vybavenost obce. Havlíček, Chromý, Jančák a Marada (2005) říkají, že polarizace prostoru je významným fenoménem a právě geografická poloha je jedním z aspektů perifernosti. Proto lze předpokládat, že obce ležící blíže metropolitnímu areálu budou lépe informované a jejich představitelé budou disponovat větším množstvím kontaktů. Vybavenost obce lze považovat za ukazatel možných rozvojových problémů obce. Vosejpková (2002) uvádí, že špatná občanská a technická vybavenost obce zhoršuje životní standard obyvatel obce. Proto je kvalitní vybavení obce základní podmínkou pro zachování života na venkově. Obce lépe využívající rozvojové projekty a dotační tituly by měly být lépe vybaveny. Vzhled obce je podle B. Blažka (2004) jakousi „fasádou“, neboť je na ní dobře patrný historický vývoj a podepsaly se na ní různé proměny. Vzhled obce je propojen se složitou sítí sociálních kontaktů, které umožňují lepší informovanost a spolupráci, a proto lépe vypadající obce by měly získat větší objem prostředků z dotačních titulů.

Vybrané venkovské obce jsou obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel. Tato velikostní kategorie splňuje populační kritérium vymezení venkovské obce stanové zákonem č. 128/2000 Sb. Venkovské obce jsou zde definovány počtem obyvatel do 3 000 obyvatel.

Cílem předložené bakalářské práce je analyzovat možné příčiny úspěšnosti zisku dotačních titulů v období 2007–2013 ve vybraných venkovských obcích okresu Klatovy. Výzkumnou otázkou je, zda geografická poloha, vzhled a vybavenost obce jsou možnými příčinami zisku dotačních titulů. Tato analýza bude prováděna pomocí korelačních analýz jednotlivých ukazatelů s objemem finančních prostředků získaných

z dotačních titulů. Zároveň budou provedeny analýzy závislosti mezi jednotlivými příčinami (vzhledem, vybaveností a polohou obce).

První část předložené bakalářské práce se věnuje teoretickým přístupům. Jedná se především o definování základních pojmů regionálního rozvoje, nastínění legislativy a nástroje regionálního rozvoje. Dále se v této části diskutuje problematika územně správní struktury České republiky, je definován pojem venkov a dochází k vymezení venkovského prostoru. Zároveň je sledována problematika venkova v kontextu SZP a regionální politiky Evropské unie. Tato část taktéž zkoumá programy, které se zaměřují právě na podporu a rozvoj venkova.

Druhá část práce se věnuje objasnění cílů a hypotéz a metodám, které byly v práci použity. Tato část charakterizuje zkoumané území společně s jeho historickým vývojem. Dále jsou provedeny analýzy, které mají za cíl charakterizovat vztah mezi jednotlivými možnými příčinami a objemem obdržených finančních prostředků ze strukturálních fondů EU a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Korelační analýzou je zjištěn vztah mezi geografickou polohou, vybaveností, vzhledem obce a mezi objemem finančních prostředků, které obce získaly z programů ROP NUTS II Jihozápad, Operační program Životní prostředí a z Programu rozvoje venkova. Obdržené finanční prostředky jsou zde takové prostředky, o které obec v ROP NUTS II JZ, OP ŽP a PRV žádala a podpora byla obci schválena. Korelační analýza potvrdí či vyvrátí předem formulované hypotézy. Tyto hypotézy jsou následující:

- *Výhodnější geografická poloha obce vůči okresnímu a krajskému městu má za následek vyšší naději na získání finančních prostředků z dotačních titulů.*
- *Obce s větším množstvím prvků občanské a technické vybavenosti jsou úspěšnější v získání finančních prostředků z dotačních titulů.*
- *Lépe vypadající obce jsou úspěšnější v získání finančních prostředků z dotačních titulů.*

Závěr předložené bakalářské práce obsahuje souhrn poznatků, které vyplynuly z analýz. Jsou okomentovány předem vyslovené hypotézy a navrženy možnosti budoucího vývoje práce.

2 TEORETICKÉ PŘÍSTUPY A VÝCHODISKA

2.1 Regionální politika a regionální rozvoj

2.1.1 Základní terminologie

Pro rozvoj venkova jsou důležitými pojmy regionální rozvoj a regionální politika. Pojem regionální rozvoj zahrnuje širokou oblast aktivit, jejichž obecným cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí. Je zároveň komplexem procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, environmentálních, sociálních a jiných proměn regionu. Regionální rozvoj lze označit jako proces pozitivních změn, které mají zlepšit kvantitativní (délka komunikací), ale zejména kvalitativní charakteristiky dané oblasti (vylepšení dopravní obslužnosti). Regionální rozvoj je zároveň chápán jako komplex procesů, které probíhají uvnitř regionu (Binek a kol. 2009).

Základní rámec regionálního rozvoje tvoří regionální politika. Regionální politika je chápána ve svém novém pojetí jako stimulace ekonomického vývoje zaostávajících regionů pomocí různých nástrojů (Blažek 1993, cit. v Sýkora 1993). V evropském kontextu je chápána jako „činnost, jejímž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje“ (Ministerstvo pro místní rozvoj 2002, s. 20). Regionální politika je také součástí státní politiky ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Zahrnuje opatření napomáhající jak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, tak na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v území s nadměrným růstem (Johnston 2000). Regionální politika je chápána také jako soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji regionů (Matoušková, Haluzka, Brandová 1992).

Konkrétní vymezení regionální politiky je podmíněno aktuální sociálně-ekonomickou situací a její odpovídající státní hospodářskou či sociální politikou (Wokoun 2001). Realizace regionální politiky je vázána na existenci tří základních předpokladů: existenci meziregionálních rozdílů, politické vůli problémy řešit a ekonomických možnostech problémy řešit (Blažek, Uhlíř 2002).

2.1.2 Současné pojetí regionální politiky

Současné pojetí regionální politiky lze vymezit od druhé poloviny 70. let 20. století do současnosti. Regionální politika, vycházející z neoliberálních přístupů, se soustředí na podporu lokální iniciativy. Tuto podporu zaměřuje jak na objekty soukromého sektoru (deregulační opatření, podpora šíření inovací), tak na podporu subjektů veřejného sektoru (decentralizace). Zároveň se zaměřuje i na iniciativu spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru (realizace strategií regionálního rozvoje). V tomto období jsou aplikovány postupy i nástroje, které byly používány již v dřívějším období, avšak pro toto období je typické rozšíření nástrojů regionální politiky o nové přístupy. Důraz je kladen na *snahu o řešení příčin regionálních problémů, nikoliv pouze jejich následků*, jako tomu bylo v předcházejících obdobích. Blažek a Uhlíř říkají, že „současné přístupy k řešení regionálních problémů zdůrazňují především podporu vznikajícím malým a středním firmám, podporu šíření inovací, decentralizační opatření ve sféře veřejné správy, podporu lokální iniciativě, deregulační opatření, networking a programy následné péče o zahraniční investory (tzv. programy after care)“ (Blažek, Uhlíř 2002, s. 167). Velká šíře přístupů, které mají za úkol stimulovat lokální/regionální rozvoj, je výsledkem současné názorové plurality. Ohniskem je přesvědčení o důležitém významu lidské iniciativy a lidských zdrojů pro regionální rozvoj.

Kromě aplikace širších přístupů je významným trendem provozování regionální politiky s dalšími státními politikami (sociální a průmyslovou politikou). Dobrým příkladem může být politika hospodářské a sociální soudržnosti EU, která vznikla spojením regionální politiky se sociální politikou a s částí zemědělské politiky. V programovacím období 2007–2013 došlo k jasnějšímu oddělení společné zemědělské politiky a kohezní politiky, protože Společná zemědělská politika EU (SZP EU) v rámci II. pilíře deklarovala podporu i pro venkovské oblasti a nezemědělské činnosti na venkově, a tím se do značné míry blíží původním cílům kohezní politiky na venkově. Dochází také ke zřetelnému rozpracování regionální dimenze do jednotlivých sektorových politik nebo k zaměření na snižování rozdílů mezi regiony (Blažek, Uhlíř 2002).

2.1.3 Základní legislativa regionální politiky v České republice

Pro pochopení současné legislativy regionální politiky je vhodná reflexe legislativního vývoje. Základním východiskem pro vznik a vymezení funkcí regionů je článek 99 Ústavy České republiky. Ten utváří ústavněprávní základ pro existenci obcí a vyšších územních samosprávných celků. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, zakotvuje 14 celků s účinností od 1. 1. 2000. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, a č. 129/2000 Sb., o krajích, vytváří základní legislativní rámce pro existenci samosprávných jednotek. Zásadním je také zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (Kutscherauer 2006).

V historickém kontextu bylo prvním aktem zaměřeným na regionální politiku usnesení vlády č. 481/1991. Toto usnesení se vztahovalo na základní problémy hospodářského a sociálního rozvoje jednotlivých územních celků a vymezení priorit regionální politiky v České republice. Zároveň odsouhlasilo základní přístupy ke zpracování zákona o regionální politice, vymezilo problémové oblasti České republiky a zajistilo podporu těmto problémovým oblastem. Zákon o regionální politice byl v roce 1992 navržen, nikdy ale nebyl přijat. V roce 1992 byly schváleny Zásady regionální hospodářské politiky České republiky, které však problematiku regionálního rozvoje neřešily uceleně, ale soustředily se zejména na přilákání podnikatelských aktivit do hospodářsky problémových oblastí.

O regionální politice lze v České republice hovořit až od roku 1998. Zákonem č. 272/1996 bylo zřízeno Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Mělo sloužit k zabezpečení politiky regionálního rozvoje a byl mu svěřen výkon státní správy ve věcech regionální politiky. Ve znění zákona č. 110/2007 Sb., tzv. kompetenčního zákona, bylo MMR stanoveno jako ústřední orgán ve věcech regionální politiky.

Zásady regionální politiky České republiky byly přijaty usnesením vlády č. 235/1998. Tím byly vyřešeny terminologické a metodologické nedostatky regionální politiky. Realizace regionální politiky byla rozdělena na dvě úrovně: státní (zajišťují příslušné orgány státní správy) a regionální (zajišťují vyšší územní samosprávné celky - kraje v rámci samostatné působnosti).

V roce 2009 na *Zásady regionální politiky ČR* navázal zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který jako jediný normativní dokument v České

republiky definuje pojem „region“, specifikuje oblasti podpory regionálního rozvoje a vybrané nástroje, stanovuje zaměření státní podpory regionálního rozvoje, upřesňuje kompetence Ministerstva pro místní rozvoj. „Dále vymezuje působnost MMR, krajů a obcí při podpoře regionálního rozvoje. Definuje tzv. regiony soudržnosti, jejichž územní vymezení odpovídá územním statistickým jednotkám NUTS II...“ (Bínek, Galvasová 2007, s. 5). Česká republika musela tento zákon, jako jeden z mnoha, přijmout v souvislosti se vstupem Česka do EU. Do legislativního rámce regionální politiky zasáhly zároveň i novely stavebního zákona. Dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, jsou nástroje územního plánování chápány jako nástroje rozvoje území (Bínek, Galvasová 2007).

Pro realizaci regionální politiky jsou důležitá usnesení vlády. K těm nejdůležitějším patří Zásady regionální politiky (již zmiňované usnesení č. 235/1998), Strategie regionálního rozvoje ČR 2000–2006 (usnesení vlády č. 682/2000) a Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007–2013 (usnesení vlády č. 560/2006).

2.1.4 Nástroje regionální politiky

V kontextu regionálního rozvoje lze nástroje regionální politiky vymezit jako pojem pro prostředky, které napomáhají k dosažení rozvojových cílů daného území. Existuje velké množství pohledů na nástroje regionální politiky, nicméně hlavními skupinami nástrojů jsou nástroje finanční a nástroje nefinanční. Wokoun a Mates v publikaci *Management regionální politiky a reforma veřejné správy* (2006) dělí nástroje regionální politiky na *nástroje finanční a nefinanční*. Nefinančními nástroji jsou administrativní nástroje (legislativa), institucionální nástroje (instituce, strategické plánování), věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace). Finančními nástroji jsou neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky), kapitálové podílnictví, daňové zvýhodnění (daňové prázdny, sleva na daních), rozpočtová zvýhodnění (dotace).

Dalším nástrojem regionální politiky mohou být *strategické a programové dokumenty* regionálního rozvoje. „V České republice existuje soustava strategických a programových dokumentů, které jsou vypracovány jednak na státní úrovni, jednak na úrovni krajů, měst a obcí“ (Synková 2009, s. 1). Problémem v České republice je, že vedle sebe běží dva způsoby strategického plánování, jejichž výsledkem jsou

strategické a územně plánovací dokumenty. Strategické dokumenty jsou aktivními nástroji veřejné správy, avšak územně plánovací dokumenty jsou regulátory veřejné správy (Wokoun, Mates 2006). Pro strategické dokumenty jsou důležitá omezení využití území daná územně plánovací dokumentací. Vymezení struktury, obsahu ani procesu vytváření strategických dokumentů regionálního rozvoje se však česká legislativa významně nevěnuje. Je tedy nutné pomocí legislativy docílit koordinace těchto dokumentů (Kutscherauer a kol. 2006).

Vedle strategických a programových dokumentů existují *dokumenty tematické* či dokumenty na úrovni regionů NUTS II pro čerpání z fondů EU. Základním nástrojem regionální politiky, za níž odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj, je nyní považovaná *Strategie regionálního rozvoje České republiky (SRR ČR)*. Tento dokument je zásadní pro definici cílů a priorit regionální politiky. SRR ČR je propojena s krajskými cíli a programy. Mezi základní programové dokumenty kraje patří *Strategie rozvoje kraje (SRK)*, které musí vycházet právě ze SRR. Ve Strategii rozvoje kraje je definována podpora jeho funkčních částí a území a vychází ze SWOT analýz a analýz sociálního a hospodářského rozvoje kraje. „První strategie rozvoje krajů byly zpracovány v letech 1999–2000 v souladu s usnesením vlády č. 235/1998 jako podklad pro vznikající samosprávné orgány krajů“ (Synková 2009, s. 14). Programové dokumenty SRK však přijalo do konce roku 2008 pouze 6 krajů, ve zbylých krajích je SRK nahrazena programy rozvoje krajů. SRK poskytuje zároveň rámec pro vypracování *Programu rozvoje územního obvodu kraje (PRK)*. PRK jsou programovým dokumentem podporujícím regiony a iniciativy v jeho působnosti (např. vybavenost, infrastruktura, životní prostředí, vzdělávání). PRK nepodporuje jen projekty finanční povahy, ale také projekty nefinanční. Hlavními programovými dokumenty regionů soudržnosti NUTS II jsou v období 2007–2013 *Regionální operační programy*. Při jejich vzniku se vycházelo ze strategie rozvoje kraje a jiných oblastí (např. cestovní ruch, ochrana životního prostředí). Posledním významným strategickým dokumentem jsou *Strategické plány rozvoje mikroregionů*. Tyto plány navrhuje opatření, která by vedla k rozvoji území, ekonomiky, aktivit v území a udržitelnému rozvoji (Synková 2009).

Strategie regionálního rozvoje je vnímána jako dlouhodobý koncepční dokument. Program vycházející za Strategie a navazuje na ni, je střednědobým dokumentem a snaží se realizovat strategické cíle. Plán je krátkodobý dokument, který konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů či aktivit, obsahuje harmonogram a stanovuje způsob financování (Kutscherauer a kol. 2006).

2.2 Územní správní struktura, veřejná správa

2.2.1 Historický vývoj územní správní struktury

Územní správní struktura České republiky se vyvinula již v období Rakouska-Uherska, avšak od té doby prodělala celou řadu změn. V letech 1848–1855 byla ustanovena struktura země - kraj - okres - obec. Posléze došlo k dalším změnám, kdy byly zrušeny kraje. Model země - okres - obec vydržel s malými změnami až do roku 1949, byl ale díky různé velikosti zemí značně neproporcionální. Mezi roky 1921–1927 byla snaha o nahrazení zemí větším počtem žup, ale tento záměr se nikdy nerealizoval. V roce 1949 byl přijat třístupňový a hierarchicky proporcionální model a jeho jednotky již nerespektovaly zemské hranice. Nejdůležitější změnou bylo ukončení samosprávného postavení územních celků, především obcí. V roce 1960 bylo členění opět změněno, docházelo ke zvětšení okresů a krajů a k integraci obcí (Perlín 1996). K nejvýraznějšímu snížení počtu obcí došlo v 70. letech 20. století, kdy klesl celkový počet obcí téměř o třetinu. V této době docházelo ke slučování obcí do střediskové sídelní soustavy (Maříková 2003). Po roce 1989 bylo jedním ze základních požadavků obnovení svrchovanosti obcí jako veřejnoprávních korporací. Zákon č. 367/1990 Sb., o obecním zřízení, obnovil obce jako samosprávnou základní územní jednotku a vymezil obcím řadu kompetencí. Mezi nejdůležitější změny patřilo právo obce volit své představitele, nakládat s vlastním majetkem či schvalovat koncepci územního rozvoje. Zákonem č. 425/1990 Sb. se transformovaly původní Okresní národní výbory do nových jednotek státní správy - okresních úřadů (základní orgány státní správy). Došlo ke zrušení bývalých krajských národních výborů, jejich kompetence byly převedeny z části na okresní úroveň, z části na celostátní úroveň. Specializované orgány státní správy (např. báňský úřad) byly na okresní i krajské úrovni zachovány, jejich působnost se však vymezila jinak (Perlín 1996). Současný územně administrativní systém se více shoduje se sociogeografickou regionalizací než bývalý systém z roku 1960. Na úrovni krajů i soustavy obvodů obcí III. stupně (ORP) je současný administrativní stav z hlediska celých jednotek i jejich center téměř totožný s regionalizací Česka. Výjimkou je vyčlenění Hlavního města Prahy (vyčlenění kvůli její velikosti) a kraje Vysočina (vyčlenění kvůli rovnoměrnému pokrytí státu sítí krajských měst a rozvoji periferní venkovské oblasti). Samospráva obcí byla zavedena již v roce 1990, avšak samospráva krajů byla schválena až v roce 1997 a reálně

zaváděna až od roku 2000. Při vymezení krajů bylo nutné z organizačních a politických důvodů zachovat nevhodné okresní členění, které však nebylo bráno v potaz již při zavádění obvodů obcí s rozšířenou působností od 1. 1. 2003 (Hampl 2005).

Primárním problémem v administrativním členění Česka je četnost a velikostní rozdrobenost obcí. Tento stav je výsledkem dlouhodobě vytvářené sídlení soustavy, necitlivého administrativního slučování obcí v totalitním období a přirozenou reakcí na předchozí násilnou integraci. Současný stav proto vyvolává problémy fungování místní správy (např. ekonomická slabost obcí, sestavování politické reprezentace). Problémem je i častý průnik státní správy a samosprávy (např. u obcí III. stupně). Avšak současně zavedené soustavy územních jednotek kraj - obvod obcí III. stupně - obec lze považovat z hlediska sociogeografické regionalizace za relativně vyhovující (Hampl 2005).

2.2.2 Struktura veřejné správy se vztahem k regionálnímu rozvoji

Struktura veřejné správy se dá vzhledem k regionálnímu rozvoji hierarchizovat. Základními úrovněmi jsou Evropská unie, Česká republika, regiony soudržnosti, kraje, statistické regiony na úrovni okresů, správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP, obce III. typu), správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ, obce II. typu), mikroregiony, obce a části obcí (Wokoun 2007). Každá úroveň veřejné správy vykonává své kompetence jak z hlediska státní správy tak i samosprávy samostatně a jejich funkce z hlediska regionálního rozvoje je možné oddělit.

Úlohou EU je sekundární legislativa se vztahem k regionální politice a spolufinancování rozvoje v České republice.

Úlohou *státu* je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu v oblasti regionální politiky a podpory regionálního rozvoje včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření.

Dalším orgánem působícím v oblasti regionální politiky jsou *Regionální rady*, které zabezpečují vypracování a realizaci programů spolufinancovaných z předvstupních a strukturálních fondů a úkoly spojené s využíváním prostředků z těchto fondů. Tyto rady působí na úrovni regionů soudržnosti NUTS II.

Orgány *kraje* tvoří základní stavební jednotku pro tvorbu a realizaci regionálního rozvoje v Česku, spolupracují s ústředními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí. Krajské úřady jsou hlavně orgánem samosprávy, avšak vedle samostatné působnosti byla krajům svěřena i tzv. přenesená působnost, kterou mají vykonávat ve věcech stanovených speciálními zákony (Wokoun 2007).

Obce s rozšířenou působností (obce III. stupně, ORP) jsou definovány zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Svou činnost zahájilo od 1. 1. 2003 dvě stě pět obcí s rozšířenou působností (ORP). Jedním z hlavních kritérií pro výběr obcí byl počet obyvatel spádového obvodu, který byl stanoven hranicí 15 000 obyvatel. Této hranice nedosáhlo 20 obcí. Mezi ORP nebyla začleněna žádná venkovská obec (Maříková 2003).

Obce s pověřeným obecním úřadem (obec II. stupně, POÚ) jsou definovány zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Pověřený obecní úřad je obecní úřad, který v rámci přenesené působnosti vykonává na svém území státní správu v rozsahu přiznaném obcím s pověřeným obecním úřadem, např. působnost matričního či stavebního úřadu.

Obec je legislativně definována v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Zde je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů tvořící jeden celek, který je vymezen hranicí. Obec je zároveň veřejnoprávní korporací, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající, vlastní území, majetek a obyvatelstvo (Maříková 2005). Z hlediska práva existuje pouze jedna skupina veřejnoprávních korporací - obcí, bez ohledu na velikost. Zvláštní postavení mají pouze statutární města (Perlín 1996). Ze sociologického hlediska je obec větší či menší územní jednotka, tvořená obyvatelstvem společně užívající dané území, ve kterém se odehrává převážná část denního, kulturního a hospodářského života (Maříková 2005).

Rozdělení na územní jednotky České republiky popisuje Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS. CZ-NUTS je součástí evropské klasifikace NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistique = Nomenklatura územních statistických jednotek), která byla vypracována Statistickým úřadem Evropského společenství (Eurostatem) a je používána v legislativě EU již od roku 1988 zejména pro čerpání ze Strukturálních fondů EU. Klasifikace CZ-NUTS byla vytvořena Českým

statistickým úřadem, vstoupila v platnosti dne 1. 1. 2000. Je uspořádáním administrativních a neadministrativních územních jednotek a je určena především pro statistické účely, analytické potřeby a pro potřeby poskytování informací EU. K 1. 1. 2008 dochází ke změně v nomenklatuře Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS, která je aktualizována sdělením ČSÚ č. 201/2007 Sb., v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 a nařízením Komise (ES) č. 105/2007 (ČSÚ: Klasifikace CZ-NUTS). Od tohoto data je CZ-NUTS v souladu s částí evropské klasifikace popisující území Česka. Původní klasifikace byla rozdělena na šest úrovní (NUTS 0 až NUTS V). Se změnami v CZ-NUTS dochází k rušení úrovně NUTS IV (okresní úroveň) a NUTS V (obecní úroveň), jelikož evropská klasifikace končí na úrovni NUTS III. Nové regionální územní členění je vyřešeno novým systémem LAU (Local Administrative Units), kdy je bývalá úroveň NUTS IV převedena na úroveň LAU 1 a zároveň úroveň NUTS V (obecní úroveň) převedena na úroveň LAU 2. V systému LAU se Hlavní město Praha dále nečlení. Klasifikace NUTS, která popisuje územní strukturu, má právní základ v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES). Proti tomu je systém LAU určen zejména pro statistické potřeby a nemá právní základ. Systémy NUTS a LAU jsou propojeny vzájemnými vazbami (Klasifikace územních statistických jednotek - ČSÚ).

Tabulka 1: Statistické územní jednotky na území České republiky

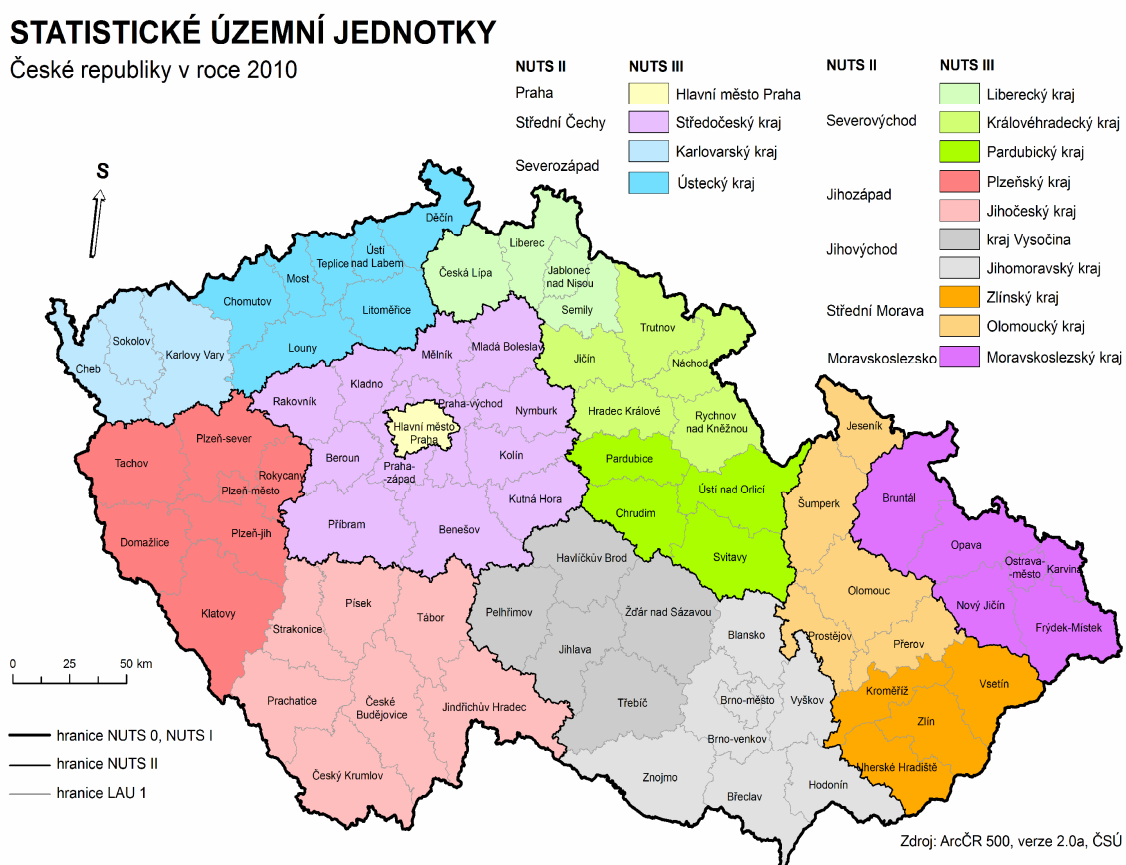
STATISTICKÁ ÚZEMNÍ JEDNOTKA		
Úroveň	Název	Počet územních jednotek*
NUTS 0	Stát	1
NUTS I	Území České republiky	1 + 1
NUTS II	Oblast (tj. regiony soudržnosti)	8 + 1
NUTS III	Kraj	14 + 1
LAU 1	Okres (včetně obvodů Prahy)	91
LAU 2	Obec (zpravidla ZÚJ)	6249**

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2009, ČSÚ

Poznámka: * na úrovni NUTS I až NUTS III je vytvořena územní jednotka Extra-Regio, která je určena pro lokalizaci ekonomického území jež nelze přiřadit ke konkrétnímu regionu, ** počet obcí k 31. 12. 2008

Vymezení jednotlivých NUTS a LAU je charakteristické svou rozlohou a počtem obyvatel. Česká republika je na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. od 1. 1. 2000 rozdělena na 14 krajů (vyšších územních správních celků). Protože jsou tyto jednotky v porovnání s průměrnými jednotkami NUTS II za EU menší jak rozlohou, tak počtem obyvatel, byly zejména pro čerpání ze Strukturálních fondů EU vytvořeny regiony soudržnosti (Trnka, Trnková 2000). Vytvoření této úrovně má však v Česku pouze statistický charakter. Rozdělení územních jednotek v České republice lze vidět v tabulce 1. Obrázek 1 lokalizuje jednotky NUTS a LAU 1 na území České republiky.

Obrázek 1: Statistické územní jednotky na území České republiky v roce 2010

Okresní úřady vykonávaly státní správu ve správních obvodech (okresech). Vznikly z původních okresních národních výborů oddělením samosprávné působnosti a přenesením této působnosti na obce. Svou činnost ukončily k 31. 12. 2002 a po ukončení jejich činnosti byla významná část jejich kompetencí přenesena na obce s rozšířenou působností (ORP). Zrušení okresů neznamenalo zrušení územních jednotek (Maříková 2005).

2.3 Problematika venkova

2.3.1 Definování venkova

Již definice samotného slova venkov je značně problematická. Touto problematikou se zabývá celá řada vědních oborů a tím pádem i celá řada autorů, kteří definují venkov podle svých potřeb. Zároveň existuje i celá řada mezinárodních definic venkova, která obsahují sjednocující kritéria a zároveň ponechávají možnost specifikace jednotlivých zemí.

Podle *Velkého sociologického slovníku* lze venkov definovat jako „obydlený prostor mimo městské lokality, tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem. Typickou sídlištní jednotkou venkova je vesnice...“ (*Velký sociologický slovník* 1996, cit. v Maříková 2005, s. 39).

Slepička říká, že „venkov je sociálně-ekonomický pojem, který obsahuje a velmi dobře vystihuje problémy přetváření venkovského prostoru z prostorového, sídelního a krajinného hlediska“ (Slepička 1989, s. 10). Součástí venkova je volná krajina, která představuje rozhodující část venkovského území. Pro venkov je charakteristická výraznější identifikace obyvatelstva s místem bydliště, větší a efektivnější účast na řešení společných problémů, větší sociální kontrola a vzájemná sousedská výpomoc, než je tomu ve městě (Slepička 1989).

Hampl, Gardavský a Kühnl chápou prostor jako polaritu mezi jádrem a periferií. Za jádra považují oblasti s centry jako řídicími jednotkami, periferie jako doplněk k vyčleněným jádrovým územím (Hampl, Gardavský, Kühnl 1987).

Definice venkova podle K. Halfacree je založena na dvou konvenčních přístupech. První je založen na sledování pozorovatelných a měřitelných proměnných, kterými mohou být počet a hustota obyvatel, zaměstnanost či rozloha území. Druhým přístupem je sledování sociokulturních charakteristik s vazbou na prostředí, ve kterém lidé žijí (Halfacree 1993).

Sociální ekolog Bohuslav Blažek říká, že „venkov jsou člověkem přetvořené a v mnoha případech výrazně dotvořené ekosystémy, které s aktivní rolí člověka a také i jím pozměněných, domestikovaných rostlin a živočichů počítají a neobejdou se bez nich“ (Blažek, B. 2004, s. 20).

Venkov představuje v podstatě ve všech členských státech EU méně rozvinutou oblast s četnými problémy. Cílem rozvoje venkova je zvýšit životní úroveň obyvatel venkovských oblastí, odstranit či zmírnit regionální disparity a zachovat životaschopnost venkovského prostoru (Trnková, Trnka 2000).

2.3.2 Problematika vymezení venkova

Dichotomie město venkov se táhne hluboko do minulosti. Dříve vedl rozdílný životní styl obyvatelstva k oddělení města a venkova. Dnes jsou tyto rozdíly méně patrné. Podle některých autorů v současné době nemá smysl rozlišovat pojmy město a venkov. Avšak Pavlík říká, že venkovské obyvatelstvo nelze vymezit jinak, než jako obyvatelstvo, které nežije ve městě. Velmi důležité při vymezení venkovského obyvatelstva je stanovení cíle, pro který má vymezení sloužit (Pavlík 2005).

Protože pro vymezení venkova je možno nalézt velký počet kritérií, rozděluje Pavlína Maříková (2005) tato kritéria do několika skupin a podskupin. Hlavním kritériem byla měřitelnost kritérií. Charakteristika jednotlivých vymezení je následující:

- *subjektivní vymezení* – kritéria pro vymezení venkova jsou pouze subjektivní,
- *objektivní vymezení kvalitativní* – kritéria jsou přesně specifikovaná, ale lze je špatně kvantifikovat (měřit), např. historický vývoj,
- *objektivní vymezení kvantitativní* – kritéria pro vymezení venkova jsou přesně definována, měřitelná a ověřitelná.

Perlín říká, že venkov je specifickým fenoménem v sídelní soustavě, který vyžaduje specifické formy podpory. Při vymezení venkovského prostoru je nutné striktně odlišovat dva základní typy hodnocení. Buď můžeme hodnotit **venkovská sídla, resp. venkovské obce**, nebo je možné sledovat vymezení **venkovského prostoru**, venkova. Venkovská sídla, resp. venkovské obce jsou územně nespojitě jednotky, venkov je spojitý prostor, který tvoří jak zastavěné území venkovských sídel tak i volná krajina (Perlín 2009).

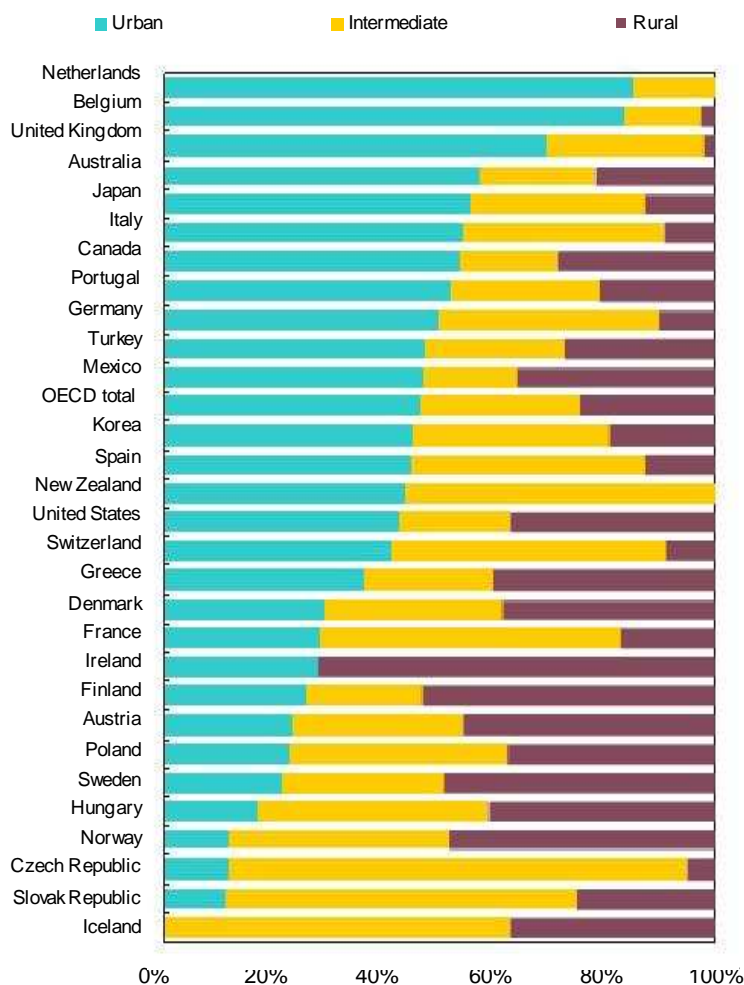
Při vymezení **venkovských obcí** jsou klíčovými ukazateli takové ukazatele, které popisují celkový počet obyvatel, nebo které se vztahující k urbanistické či socioprofesionální struktuře obyvatel obce. Česká republika používala především definici venkova založenou na počtu obyvatel v obci. Za venkovské obce byly považovány obce s počtem obyvatel nižším než 2 000 osob (Trnka, Trnková 2000). V Česku nejdříve tuto hranici používal J. Korčák (1929) ve studii o vylidňování jižních Čech, a dále Pohl (1932) v práci *Vylidňování venkova v Čechách v období 1850–1930*. Toto kritérium pro vymezení venkovského obyvatelstva bylo doporučeno Mezinárodním statistickým ústavem v roce 1938 (Anderle 1995, cit. v Šimčíková 2007). Po přijetí nového zákona o obcích s odkazem na § 3 je častěji používána hodnota do 3 000 obyvatel. Dalším ukazatelem venkovské obce může být např. podíl vyjíždějících obyvatel z obce. Využití ukazatele počtu obyvatel k definování venkovských obcí vychází ze struktury osídlení a organizace veřejné správy dané země, proto není vhodné k mezinárodnímu srovnání (Maříková 2005).

Metody vymezení **venkovského prostoru** se velmi často opírají při hodnocení statistických dat o ukazatele hustoty zalidnění. Velice důležité je vhodné zvolení územní jednotky. **Venkovským regionem** se obvykle označuje oblast definovaná na základě určitých kritérií. Toto vymezení často využívá Evropská unie při alokaci podpůrných programů. Jednotné vymezení EU je nutné zejména kvůli možnosti mezinárodního srovnání. Pomocí metod OECD a Eurostatu by měly být specifikovány rozdílné situace venkovských oblastí v EU (Hašková 2003).

Definice OECD rozlišuje dvě hierarchické úrovně, a to úroveň regionální a lokální. Na lokální úrovni (LAU 2) definuje OECD venkovské obce jako obce s hustotou osídlení pod 150 obyvk/km². Na regionální úrovni (NUTS III) rozlišuje OECD venkovské regiony podle stupně rurality (jaký podíl regionu žije v rurálních oblastech). Regiony jsou rozřazeny do tří typů:

- *oblasti převážně venkovské* – ve venkovských obcích žije přes 50 % obyvatel (v Česku pouze Hlavní město Praha),
- *oblasti významně venkovské* – ve venkovských obcích žije 15 až 50 % obyvatel (v Česku kraj Vysočina),
- *oblasti převážně městské (urbánní)* – ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel (v Česku všechny ostatní kraje).

Graf 1: Rozložení národní populace členů OECD mezi oblasti významně venkovské, převážně venkovské a převážně městské za jednotky NUTS III v roce 2005 (v %)

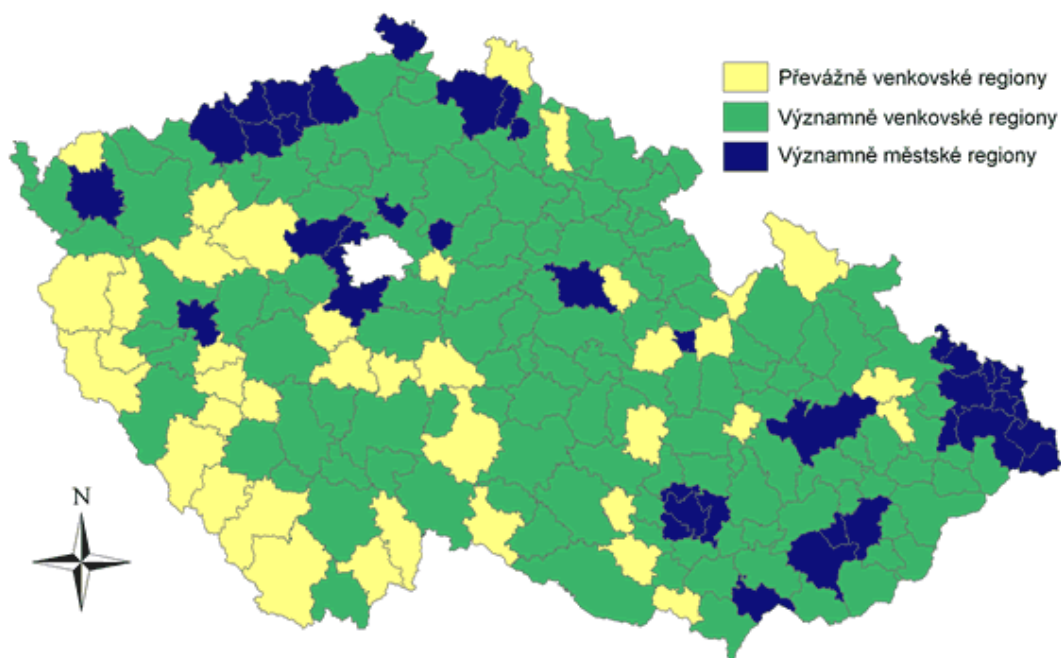
Zdroj: Převzato z OECD.Stat Extracts, <http://stats.oecd.org/Index.aspx?usercontext=sourceoecd>

Definice **Eurostatu** vychází z míry urbanizace. Každý region je zařazen podle klasifikace:

- *hustě osídlená zóna* – skupina obcí, jejichž hustota osídlení je vyšší než 500 obyv./km² a celkový počet obyvatel této skupiny je vyšší než 50 000 obyvatel,
- *přechodná zóna* – skupina obcí, jejichž hustota osídlení je vyšší než 100 obyv./km² a celkový počet obyvatel je alespoň 50 000 obyvatel a nebo tato oblast sousedí s hustě osídlenou zónou,
- *řídce osídlená zóna* – skupina obcí, které nespadají do hustě osídlené ani přechodné zóny.

Perlín uvádí, že pro vymezení venkovského prostoru je vhodné použít modifikovaný ukazatel hustoty zalidnění a stanovit v souladu s metodikou OECD a Eurostatu tři základní kategorie. Venkovské jsou tedy ty jednotky, kde ve venkovských obcích, které mají hustotu nižší než 150 obyv./km², žije více než 15 % obyvatel. Závisí však na průměrné velikosti a tím pádem i na absolutním počtu jednotek, protože v regionech s velkým počtem obcí mnoho obcí nedosahuje hustoty osídlení 150 obyv./km². Za *převážně venkovské regiony* lze považovat území správní obvodů obcí s rozšířenou působností, ve kterých žije více než 50 % obyvatel s průměrnou hustotou zalidnění nižší než 150 obyv./km². Za *významně venkovské regiony* lze považovat území správní obvodů obcí s rozšířenou působností, ve kterých žije více než 15 % a méně než 50 % obyvatel v obcích s průměrnou hustotou zalidnění nižší než 150 obyv./km². Ostatní správní obvody obcí s rozšířenou působností můžeme považovat za *významně městské regiony*. V České republice je pro vymezení venkovského prostoru nejlepší použít vymezení na základě hodnoty hustoty zalidnění. S ohledem na sídelní strukturu Česka je možné snížit hodnotu hustoty zalidnění na 100 obyv./km² (Perlín 2009).

Obrázek 2: Venkovské regiony dle hustoty zalidnění obcí s rozšířenou působností se sníženou hranicí hustoty zalidnění na 100 obyv./km²

Zdroj: Převezato z Perlín 2009

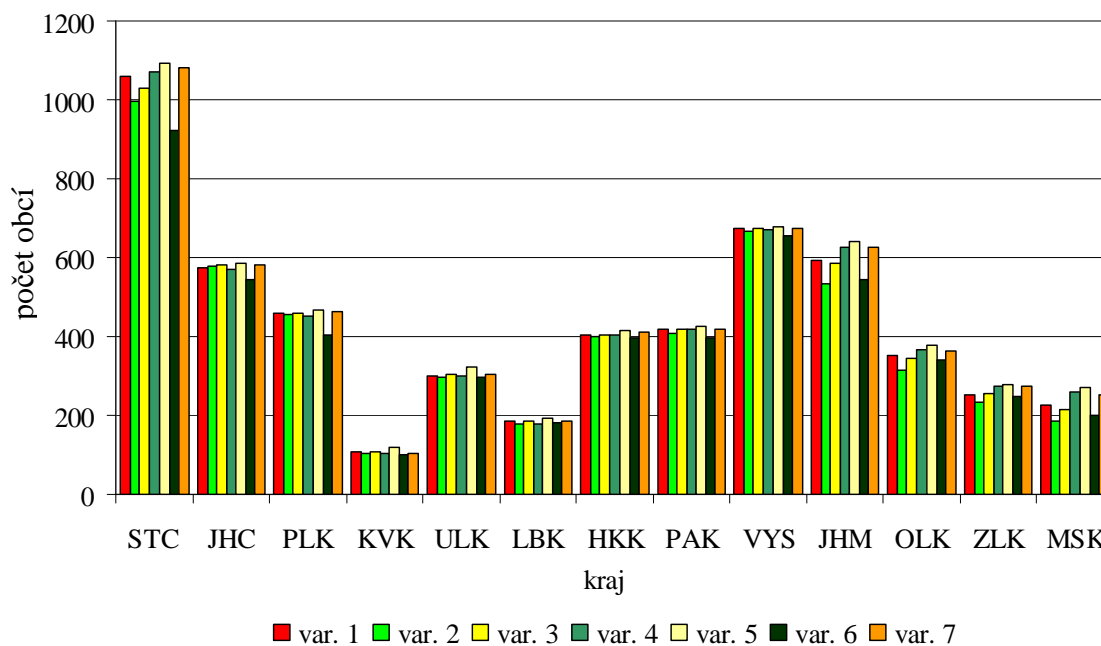
Český statistický úřad vymezuje venkovský prostor souhrnem obcí, které splňují předem definované podmínky. Je určeno osm variant vymezujících venkovský prostor, které vychází z počtu obyvatel, ploch a statutů obcí k 1. 1. 2007. Jednotlivé varianty jsou definovány takto:

- venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel (var. 1),
- venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obv./km² (var. 2),
- venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyv./km² (var. 3),
- venkovským prostorem jsou všechny obce, které neměly statut města (dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) k 1. 1. 2007 (var. 4),
- venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města (dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) (var. 5),
- venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst (var. 6),
- venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 5 000 obyvatel vymezené multikriteriálně na základě čtyř ukazatelů (počet obyvatel, status města a/nebo sídlo POU, počet obyv./km² zastavěné plochy, podíl bytů v rodinných domech na trvale obydlených domech) (var. 7),
- z venkovského prostoru předchozí varianty byly vyčleněny obce přechodného typu (var. 8).

Autoři těchto variant říkají, že „je vymezení venkovského prostoru do značné míry subjektivní“ (Honner J. a kol. 2008, s. 20). Vzhledem k odlišnému charakteru osídlení v Česku neexistuje optimální varianta pro celé území republiky. Je nutné rozmanitý pohled zjednodušit a sjednotit, avšak důležité je rovněž vzít v úvahu odlišnosti a specifika krajů a rozdíly v osídlení Čech, Moravy a Slezska.

Z grafu 2 je patrné nerovnoměrné rozložení počtu obcí venkovského prostoru v krajích České republiky. Významný rozdíl je zejména mezi průmyslovými a zemědělskými kraji Česka a vliv suburbanizace v zázemí Prahy.

Graf 2: Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007 v jednotlivých variantách definovaných ČSÚ

Zdroj: Příloha k publikaci Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006, ČSÚ

Práce vychází z definice venkovské obce dle zákona č. 128/2000 SB., o obcích, kde jsou venkovské obce definovány počtem obyvatel do 3 000 obyvatel. Všechny obce však zároveň splňují definici venkovské obce dle OECD (hustota osídlení všech obcí je nižší než 150 obyv./km²).

2.3.3 Podpora venkova z hlediska zemědělské politiky Evropské unie a České republiky

Rozvojem venkova se v EU zabývá *Společná zemědělská politika EU (SZP EU)*. SZP EU je jednou ze tří společných politik EU, přičemž dalšími společnými politikami jsou politika obchodní a dopravní. Cíle SZP EU byly deklarovány již v Římské smlouvě (smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství v roce 1958). Hlavním nástrojem financování SZP EU byl Evropský zemědělský orientační a záruční

fond (EAGGF). SZP EU vycházela ze situace na trhu potravin v západní Evropě po 2. světové válce a jejím cílem byla potravinová soběstačnost a podpora zemědělské produkce. Od počátku 90. let se SZP EU měnila, docházelo k zavedení limitů na vybrané komodity a omezení nadprodukce. Výrazná změna přišla až s Agendou 2000. Změnilo se financování SZP EU – byl posílen II. pilíř SZP EU, který je zaměřen na životní prostředí, rozvoj venkova a bezpečnost potravin, a tím došlo ke zvýšení množství prostředků na rozvoj venkova. Problematika rozvoje venkova byla v EU dlouhodobě opomíjena a to zejména kvůli „čisté“ zemědělské politice. V současné době přestává být zemědělství vnímáno jako nedílná součást venkovského prostoru, ale stává se pouze jedním z aspektů venkova (Binek, Svobodová 2009).

V roce 2000 EU přizpůsobila své politiky tzv. Lisabonskou strategií, která měla zvýšit socioekonomickou výkonnost států EU a posílit tak konkurenceschopnost EU ve srovnání s USA a dalšími rychle se rozvíjejícími ekonomikami. Po vstupu nových členských zemí v roce 2004 byla tato smlouva přeformulována na zjednodušené dva cíle: podporu ekonomického růstu a zaměstnanosti. Definováním těchto cílů posílilo oddělení regionální politiky od řešení politiky rozvoje venkova (Pělucha, Bednaříková 2008).

V letech 2000–2006 schválila Evropská komise programové dokumenty k rozvoji venkova. Česko využilo předvstupního programu SAPARD (Speciální předvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova). Po vstupu do EU v roce 2004 se v České republice uplatnily nástroje běžné i v dalších zemích EU. Rozvoj venkova byl zajišťován především pomocí OP Rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství (OPRVMZ). Obcím a rozvoji venkova byl v OP RVMZ věnován zejména Rozvoj venkova – podopatření LEADER (Pělucha 2006). Další rozvoje iniciativy byly zajišťovány prostřednictvím Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP), který podporoval zejména české zemědělství a rozvoj venkova. V období 2000–2006 byl rozvoj venkova součástí politiky soudržnosti a jeho cílem bylo zvyšovat konkurenceschopnost venkovského prostoru a zvýšení atraktivity těchto oblastí za účelem stabilizace jejich obyvatel a přílivu investičního kapitálu. Jako reakce na rozpolcenost při zajišťování podpory pro rozvoj venkova a v souladu s cíly II. pilíře SZP byly pro současné programovací období 2007–2013 původní fond EAGGF rozdělen na dva nové fondy, z nichž každý financuje jeden ze dvou pilířů SZP. Těmito fondy jsou Evropský zemědělský záruční fond (EAFG = European Agricultural Fund for Guarantee) pro I. pilíř a Evropský zemědělský fond rozvoje venkova

(EAFRD = European Agricultural Fund for Rural Development) pro II. pilíř. Financování i dalších iniciativ (Leader) nebo dalších programů (HRDP) se tak zkoncentrovalo do jednoho programu a jeho programového dokumentu. *V novém programovacím období 2007–2013 je tak problematika rozvoje venkovských oblastí oddělena od politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, tj. ze sekce strukturálních fondů* (Binek, Svobodová 2009).

Česká zemědělská politika se pohybuje v obecném rámci SZP EU, ale zároveň odráží vývojová specifika Česka. S ohledem na postupující rozšiřování EU se bude Česká republika pomalu zařazovat spíše mezi tzv. ekonomické motory střední Evropy. V obdobích po roce 2013 tak bude postupně ztrácet i možnost čerpat finanční prostředky ze společného unijního rozpočtu v tak vysokých částkách. Proto se v současné době očekává snížení celkové alokace dotací pro Česko na období 2014–2020 a řada problémů rozvoje a stabilizace českého a moravského venkova zůstane s největší pravděpodobností nevyřešena. V dalším programovém období by měla narůstat tendence opětovného programování národních zdrojů (Pělucha, Bednaříková 2008).

Vazby mezi cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova České republiky řeší Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 (NSPRV). Realizačním dokumentem zmíněného strategického plánu je *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013*.

2.3.4 Podpora venkova z hlediska regionální politiky Evropské unie a České republiky

Regionální politika EU byla koncipovaná jako tzv. komunitární (koordinovaná) politika, přičemž realizace samotné regionální politiky je na členských státech, zatímco koordinace a harmonizace náleží orgánům Evropské unie. V roce 1988 byla regionální politika integrována s částí sociální a zemědělské politiky do tzv. *strukturální politiky* či politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Cílem regionální politiky EU je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů. Rozvoj venkova je nedílnou součástí regionální politiky a je zakotven v Římské smlouvě.

Základním dokumentem regionální politiky na národní úrovni je v České republice *Strategie regionálního rozvoje ČR*. Vychází ze *Strategie udržitelného rozvoje České republiky* a v ekonomické oblasti ze *Strategie hospodářského růstu*. V oblasti politiky soudržnosti je klíčový *Národní rozvojový plán* a *Národní strategický referenčního rámec*. Tyto plány jsou důležitým vstupem pro zpracování základních programových dokumentů této politiky na národní úrovni. Strategie regionálního rozvoje byla v České republice schválena vládou v květnu 2006 a jejím cílem je implikace nových nařízeních EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky. Dokument určuje orientaci politiky regionálního rozvoje České republiky v období let 2007–2013 a respektuje cíle regionální politiky Evropské unie. Druhý cíl strategie se soustřeďuje na řešení vnitřních problémů regionálního rozvoje (Binek, Svobodová 2009).

Pojetí rozvoje venkova není v rámci EU sladěno. Vnímání venkova se v jednotlivých státech liší ve významu jeho zemědělské dimenze, velkou roli také hraje sídelní struktura a závažnost jednotlivých problémů. Reforma způsobů implementace dílčích politik EU (přijmutí dokumentu Agenda 2000) vedla k tomu, že rozvoj venkova se nově stal součástí II. pilíře Společné zemědělské politiky a úplně se z politiky soudržnosti vyčlenil. Jak bylo již zmíněno, programovacím obdobím 2007–2013 je problematika rozvoje venkovských oblastí oddělena od politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, tj. ze sekce strukturálních fondů (Pělucha, Bednaříková 2008).

Větší část problémů venkovského prostoru je řešena díky regionálnímu rozvoji, přičemž jde o sladění cílů rozvoje venkova s celkovými cíli rozvoje regionů, jejichž součástí je daný venkov. Proto je nutné vnímat rozvoj a podporu venkova jako synergii státní zemědělské politiky (SZP) a regionální politiky.

2.4 Programy podporující venkov

Prostřednictvím politiky soudržnosti usiluje EU o rozvoj členských států a jejich regionů. Po vstupu České republiky do EU se Česku rozšířila možnost čerpání dotací ze Strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti, přičemž v současnosti existují čtyři druhy Strukturálních fondů a jeden Fond soudržnosti. Těmito fondy jsou:

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF),
- Evropský sociální fond (ESF),
- Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF),
- Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG),
- Fond soudržnosti (FS).

Každá členská země si s Evropskou komisí dojednává operační programy (OP), které jsou zprostředkováním mezi hlavními fondy ERDF, ESF, FS a mezi konkrétními příjemci finanční podpory. Úspěšné čerpání prostředků je však podmíněno podporou z národních zdrojů (Provazníková 2009). Oproti období 2000–2006 pod strukturální fondy nespadá podpora konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a rozvoje venkova. Tato oblast je financována prostřednictvím Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) (Pělucha 2006). O prostředky z fondů EU mohou nyní žádat i subjekty územní samosprávy – kraje, obce, svazky obcí a jimi zřizované organizace (Provazníková 2009).

2.4.1 Operační programy 2007–2013 financované z fondů Evropské unie

V České republice je v období 2007–2013 využíváno 26 operačních programů (OP), které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Jednotlivými cíly jsou Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Cíl Konvergence je realizován pomocí sedmi regionálních operačních programů a osmi tematických operačních programů (*Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007–2013*).

Regionálními operačními programy v období 2007–2013 jsou ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Střední Čechy, ROP NUTS II Střední Morava.

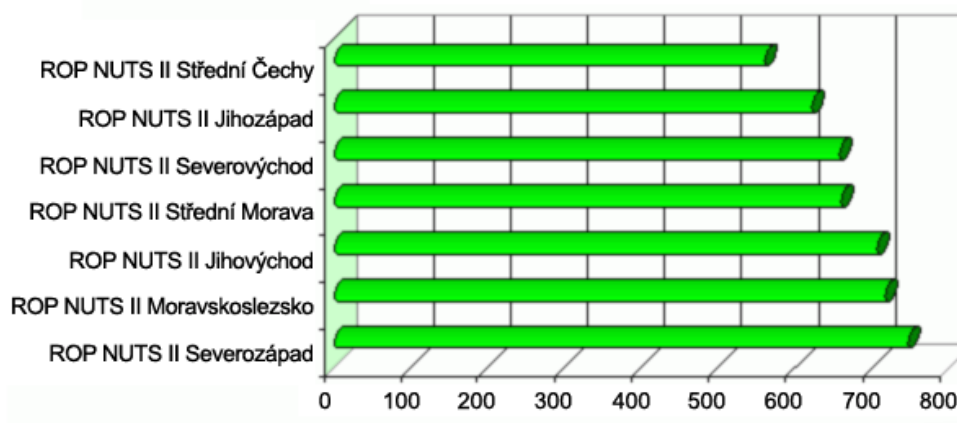
Tematickými operačními programy jsou Integrovaný operační program, OP Doprava, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Podnikání a inovace, OP Technická pomoc, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Životní prostředí.

Všechny programy jsou financovány z fondů EU. Česko má na programovací období 2007–2013 k dispozici 26,69 mld. € (Provazníková 2007).

2.4.1.1 Regionální operační programy

Programové období 2007–2013 přináší změny v regionálních operačních programech České republiky. Jeden Společný regionální operační program (SROP) v období 2004–2006 byl nahrazen v programovacím období 2007–2013 sedmi regionálními operačními programy (ROP) v rámci jednotlivých regionů soudržnosti NUTS II (s výjimkou Hlavního města Prahy). Každý regionální operační program je samostatným dokumentem a má svoji Regionální radu. Rada reaguje na potřeby příslušného regionu, ale obecně dochází k podobnému zaměření u všech ROP (např. dopravní dostupnost a obslužnost, rozvoj území, regionální rozvoj podnikání, rozvoj cestovního ruchu).

Graf 3: Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v období 2007–2013 v cíli Konvergence (v mil. €)

Zdroj: Převzato z www.strukturalni-fondy.cz

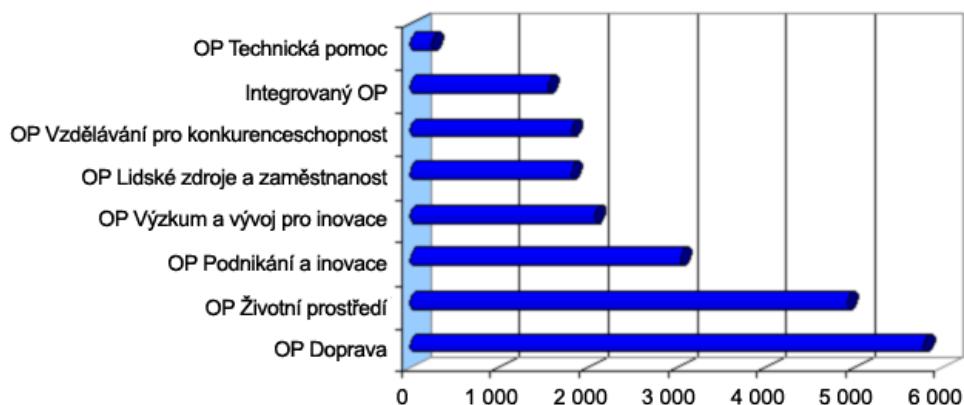
Na všechny ROP je z fondů EU vyčleněno 4,6 mld. €. Finanční prostředky přidělené na jednotlivé regionální operační programy v období 2007–2013 lze nalézt v grafu 3. Všechny aktivity jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF).

Práce analyzuje význam podpory poskytnuté obcím a dalším subjektům v obcích ve velikostní kategorii 500–999 obyvatel, které leží v okrese Klatovy. ROP NUTS II Jihozápad (ROP JZ) je určen pro území Jihočeského a Plzeňského kraje, a proto mohou vybrané obce a další subjekty v těchto obcích čerpat podporu právě z tohoto programu. ROP JZ se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti, podporu rozvoje infrastruktury, cestovního ruchu a snaží se o zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově. Všechny činnosti spojené s řízením programu provádí Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad (*Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007–2013*).

2.4.1.2 Tematické operační programy

Pro období 2007–2013 je připraveno osm tematických operačních programů (OP). Tematické programy jsou určeny pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy. Z hlediska objemu prostředků jsou nejvýznamnějšími programy OP Životní prostředí a OP Doprava. Na tematické operační programy je z cíle konvergence vyčleněno 21,2 mld. € a z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 75,8 milionů € (Provazníková 2007). Výši prostředků přidělených na jednotlivé tematické operační programy lze nalézt v grafu 4.

Graf 4: Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro tematické OP v období 2007–2013 v cíli Konvergence (v mil. €)

Zdroj: Převzato z www.strukturalni-fondy.cz

Práce analyzuje prostředky získané z OP Životní prostředí. Tento program se snaží zlepšit stav ovzduší, vody, půdy, řeší problematiku průmyslového znečištění a odpadů, zabývá se péčí o krajinu a využívá obnovitelných zdrojů energie. OP ŽP je druhým největším operačním programem v České republice a je pro něj vyčleněno 4,92 mld. €, což činí přibližně 18,4 % všech prostředků z fondů EU určených pro Českou republiku.

2.4.2 Program rozvoje venkova

Program navazuje na OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství uplatňovaným v Česku v programovacím období 2004–2006. V tomto programovacím období 2007–2013 je rozvoj venkova součástí podpory prostřednictvím II. pilíře Společné zemědělské politiky. Spojující metodou nové politiky rozvoje venkova a regionální politiky je územní přístup. Pro podporu rozvoje zemědělství a rozvoj venkova v období 2007–2013 byl vytvořen Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). Tento fond je upraven Nařízením Rady (ES) č. 1698/2005, které formuluje obecné cíle podpory a dále ukládá jednotlivým členským státům připravit na období 2007–2013 národní Program rozvoje venkova (Perlín 2006). Tento program umožňuje čerpání dotací zejména malým obcím, pro které je výhradně určen.

Program by měl nastavit podmínky pro schopnost České republiky konkurovat v základních potravinářských komoditách a rozšířit ekonomické aktivity i do venkovského prostoru. Částka přidělených prostředků z Evropského fondu pro rozvoj venkova je přibližně 2,8 mld. € a částka ze státního rozpočtu je 0,8 mld. €. Celkový obnos prostředků na PRV je tedy přibližně 3,6 mld. € (Program rozvoje venkova na období 2007–2013, cit. v Volková 2009).

3 SPECIFICKÉ CÍLE A VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY

Cílem předložené bakalářské práce je zjistit, zda má vzhled, geografická poloha a vybavenost obce vliv na možnost získání finančních prostředků z jednotlivých dotačních titulů. Práce má analyzovat příčiny úspěšnosti zisku dotačních titulů v *Programu rozvoje venkova, Regionálním operačním programu NUTS II Jihozápad* a *Operačním programu Životní prostředí* v programovacím období 2007–2013. Z hlediska územní diferenciacce se jedná o venkovské obce okresu Klatovy ve velikosti od 500 do 999 obyvatel.

Tato velikostní kategorie byla vybrána proto, že je v malých venkovských obcích příjem a míra aktivity při zisku prostředků z dotačních programů závislá na úzké skupině lokálních aktérů. Je zde patrný pohyb znalostí a zkušeností v relativně malé a uzavřené skupině lidí. Míra sociální participace je v takových obcích relativně vysoká, a proto je možné dobře sledovat závislost mezi dosavadními aktivitami obce. Tyto aktivity mohou mít jak investiční (např. vybavenost obce), tak i neinvestiční povahu (např. vzhled obce) a mohou ovlivnit zisk dalších dotačních titulů. Velikostní kategorie obcí nad 500 obyvatel může čerpat podporu z širší škály typů podpory (OP ŽP, ROP, částečně PRV) a je možné očekávat, že již dříve úspěšné a aktivní obce budou o dotační tituly opět žádat a budou nadále úspěšné. Obce do 500 obyvatel mohou čerpat prostředky prakticky jen z PRV, kde je objem finančních prostředků menší a je zde tím pádem větší konkurence. Populačně větší obce jsou zároveň schopny spolufinancovat své projekty díky většímu objemu prostředků v obecních rozpočtech.

Geografická poloha je jedním ze zkoumaných faktorů, které by mohly ovlivnit zisk dotačních titulů. Lze předpokládat, že obce ležící blíže centru metropolitního areálu, v tomto konkrétním případě blíže okresnímu městu Klatovy či krajskému městu Plzeň, budou úspěšnější v zisku dotačních titulů. Hlavní příčinou úspěšnosti budou výhodnější podmínky. Obce v blízkosti měst mají více kontaktů, jsou více informované. Zároveň jsou exponované lokality ekonomickými subjekty upřednostňovány před lokalitami periferními (Sýkora 1999). Právě obce ležící ve větší vzdálenosti od centra budou periferními lokalitami (Havlíček, Marada 2004). V souvislosti s těmito výroky zde byla vyslovena hypotéza *Výhodnější geografická poloha obce vůči okresnímu a krajskému městu má za následek vyšší naději na zisk finančních prostředků*

z *dotačních titulů*. Ukazatel geografické polohy je v předložené bakalářské práci zastoupen časovou dostupností vybraných obcí ke krajskému a okresnímu městu a dále počtem vyjíždějících spojů z obce dne 22. 2. 2010.

Druhou sledovanou příčinou úspěšného zisku dotačních titulů je občanská a technická vybavenost obce. Občanskou i technickou vybavenost obce lze považovat za prvek, který ukazuje, jak je obec rozvinutá a zda nemá rozvojové problémy. V rozsahu i kvalitě vybavenosti jsou ve venkovských obcích značné rozdíly. Jejich rozsah a kvalita přímo souvisí s velikostní kategorií obce. To znamená, že s narůstajícím počtem obyvatel se zvyšuje množství prvků občanské a technické vybavenosti obce a zároveň roste i jejich kvalita (Maříková 2000). Proto byla vyslovena hypotéza *Obce s větším množstvím prvků občanské a technické vybavenosti jsou úspěšnější v zisku finančních prostředků z dotačních titulů*. Ukazatel vybavenosti obce je v předložené bakalářské práci zastoupen jak prvky občanské vybavenosti, tak prvky technické vybavenosti obce.

Poslední vybranou příčinou zisku dotačního titulu je vzhled obce. Vzhled obce je jakousi obecní vizitkou. Náves (či centrální prostor) je nejdůležitějším prostorem vesnice a plní řadu hospodářských a společenských funkcí. (Weber 2008). Vzhled může být zároveň nejjednodušším indikátorem obnovy vesnice a jejího rozvoje. Investice do vzhledu obce tvoří významnou část jednotlivých programů. Ty se zaměřují jak na revitalizaci budov, tak na revitalizaci veřejných prostranství a rozvoj místních komunikací. Proto byla vyslovena poslední hypotéza *Lépe vypadající obce jsou úspěšnější v zisku finančních prostředků z dotačních titulů*. Ukazatel vzhledu obce je v předložené práci zastoupen vzhledem budov, komunikací, prvků pro cestovní ruch a vzhledem návsi či centrálního prostoru obce.

4 DATOVÁ ZÁKLADNA A METODICKÉ POZNÁMKY

Kapitola datová základna a metodické poznámky se věnuje charakteristice metod, které jsou použity v praktické části bakalářské práce. Součástí je zároveň popsání datových zdrojů, ze kterých práce čerpala a které byly v práci použity.

Práce je zaměřena na čerpání dotací z *Regionálního operačního programu NUST II Jihozápad*, *Operačního programu Životní prostředí* a *Programu rozvoje venkova* a zabývá se příčinami zisku dotačních titulů. Hodnotí, zda má na získání dotačního titulu vliv technická a občanská vybavenost, geografická poloha a vzhled obce. V programovacím období 2007–2013 jsou sledovanými roky 2007, 2008 a 2009. Jedná se pouze o schválené žádosti, nikoliv o další specifické kategorie žádostí (např. neschválené/nedoporučené). Z hlediska území a řádovostní úrovně je práce zaměřena na venkovské obce okresu Klatovy, které mají 500–999 obyvatel.

V praktické části bakalářské práce je použito více datových zdrojů. Prvním zdrojem jsou data ze *Státního zemědělského a intervenčního fondu (SZIF)*. Jedná se o data k *Programu rozvoje venkova*, konkrétně *Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova*. Všechna data jsou do osmého kola příjmu žádostí a jsou aktualizována k 1. 3. 2010. Do dat jsou zahrnuty i schválené dotace v ose IV, ve které jsou obce začleněny do Místní akční skupiny (MAS). V případě obcí okresu Klatovy se jedná o MAS Pošumaví.

Zdrojem dat jsou také data ze *Strukturálních fondů Evropské unie*. Data z *Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad* jsou ze *Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR* (data aktualizovaná k 31. 1. 2010). Data k *Operačnímu programu Životní prostředí* jsou ze *Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu Životní prostředí schválených Řídícím orgánem k poskytnutí podpory* (aktualizovaná k 11. 1. 2010).

Významná jsou data z *Českého statistického úřadu (ČSÚ)*. Jedná se především o data o počtu obyvatel v obcích a počtu obcí v České republice (*Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2007, 1. 1. 2008 a 1. 1. 2009*), dále data ze *Statistické ročenky České republiky 2009* a *Statistické ročenky Plzeňského kraje 2009*. Data

občanské a technické vybavenosti obce jsou z Městské a obecní statistiky (MOS) a z Vybraných údajů ze SLDB 2001 za obce České republiky. Mezi zkoumané technické vybavení obce byla zařazena kanalizační síť s napojením na ČOV, kanalizační síť bez napojení na ČOV, plynofikace a připojení na veřejný vodovod. V rámci občanské vybavenosti byla sledována přítomnost pošty, obchodu, hospody, knihovny, kulturního zařízení, školního zařízení, sportovního zařízení, zdravotního zařízení a existence internetové adresy. Přítomnost obchodu, hospody a pošty byla zjištěna při terénním šetření. Hospoda je zde považována za místo, kde se lidé scházejí u tradičního českého nápoje a „na kus řeči“, výběr jídel je zde značně omezen. Nejedná se o restauraci. U všech obcí bylo sledováno zároveň pokrytí signálem mobilního operátora (mapy pokrytí jednotlivých mobilních operátorů, např. www.cz.o2.com), možností připojení k vysokorychlostnímu internetu (např. www.internetprovsechny.cz) a přístup k veřejnému internetu (www.verejnyinternet.cz).

Při hodnocení občanské vybavenosti bylo hodnocení následující: pokud se prvek občanské či technické vybavenosti v obci nacházel, byla mu přiřazena hodnota 1, pokud ne, dostal hodnotu 0. V rámci technické vybavenosti získaly obce hodnotu 1 tehdy, pokud byla alespoň část obce připojena na danou síť (kanalizační síť s nebo bez napojení na ČOV, vodovod, plyn). Nebylo nutné napojení všech domů v obci. U občanské vybavenosti získala obec hodnotu 1, pokud se zde nacházela veřejná knihovna včetně poboček. Při hodnocení kulturního zařízení získala obec hodnotu 1, pokud se zde nacházelo kulturní zařízení ostatní, v případě školního zařízení, pokud se v obci nacházela alespoň škola nižšího stupně (1. – 5. ročník). Při hodnocení zdravotního zařízení obce dosáhly hodnoty 1, pokud se v obci nacházela samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé či detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé. Sportovní zařízení bylo ohodnoceno hodnotou 1, pokud se v obci nacházelo hřiště (s provozovatelem či správcem), tělocvična (včetně školních) nebo koupaliště a bazén.

Dalším z datových zdrojů jsou data *ArcČR 500, verze 2.0a*. Jedná se o jednotlivé mapové vrstvy společně s informacemi o těchto vrstvách. Pro práci byla důležitá data týkající se silničních úseků okresu Klatovy a Plzeňského kraje. Jednotlivým úsekům byla podle třídy silnice přiřazena průměrná rychlost. Dálnicím byla přiřazena průměrná rychlost 115 km/h, silnicím 1. třídy průměrná rychlost 70 km/h, silnicím 2. třídy průměrná rychlost 50 km/h a okresním silnicím průměrná rychlost 40 km/h. Rychlostní

silnice se v Plzeňském kraji nevyskytuje. Výpočtem z průměrné rychlosti a délky úseku se zjistil čas, za který je možné tento úsek projet. Takto byla získána data časové dostupnosti obcí okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel k okresnímu městu Klatovy a krajskému městu Plzeň. Tato data byla důležitá pro model dostupnosti a následnou analýzu, zda je geografická poloha jednou z příčin úspěšnosti zisku finančních prostředků u dotačních titulů. K určení časové dostupnosti jednotlivých obcí k Plzni či Klatovům byl použit Network Dataset a využita síťová analýza. Byly vytvořeny koncentrické zóny, které jsou odstupňovány po deseti minutách a graficky ukazují časovou dostupnost obcí k okresnímu či krajskému městu. K analýze geografické polohy zároveň posloužila data z portálu *IDOS Jízdní řády*. Byl zjištěn počet vyjíždějících spojů z obce v pracovní den 22. 2. 2010. Mezi tyto spoje se počítalo autobusové i vlakové spojení. Následně byly spoje rozděleny do skupin 0–20 spojů, 21–40 spojů a 41–60 spojů. Skupinám byl přidělen koeficient (skupina 0–20 získala koeficient 1,1; skupina 21–40 získala koeficient 1; skupina 41–60 koeficient 0,9), kterým byla vážena hodnota časové dostupnosti. Tím byla získána hodnota dostupnosti, která vstupovala do jednotlivých korelačních analýz.

Posledním zdrojem dat bylo *vlastní terénní šetření*, které probíhalo 9. až 11. 4. 2010. V tomto období byly navštíveny všechny obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel a podle předem určených kritérií hodnocen jejich vzhled. Vzhled obce byl hodnocen v největší místní části obce, kde bylo sídlo obecního úřadu. Toto šetření nebylo možné provést pro všechny místní části jak z hlediska velké rozdrobenosti obcí na menší místní části, tak neexistencí některého z typů vybavení (např. budovy či prvky vybavenosti pro cestovní ruch) v malých místních částech. V každé obci byl průměrný čas pozorování přibližně 30 minut. Byly hodnoceny čtyři kategorie: budovy v obcích, komunikace, veřejná prostranství a prvky vybavenosti pro cestovní ruch. V rámci průzkumu byla stanovena hodnotící škála, která byla obodována. Škála byla následující: výborný (4 body), dobrý (3 body), špatný (2 body), velmi špatný (1 bod). Pokud se některá z podkategorií nevyskytovala (např. kostel), byla ohodnocena hodnotou 0. Záměrně byla použita takováto hodnotící škála, protože i prvky s velmi špatným stavem potřebují alespoň částečnou péči, ať už se jedná o samostatný objekt či jeho okolí. Pokud se prvek v obci nevyskytuje, obec nemusí o tento prvek jakkoli pečovat a vkládat do něj finanční prostředky.

V rámci první kategorie komunikace a bezprostřední okolí byla hodnocena kvalita povrchu místní komunikace, šířka komunikací, značení a zpevnění krajnic, chodníky a úprava a čistota příkopů. U vzhledu veřejného prostranství v obci byl hodnocen vzhled návsi či centrálního prostoru v obci, obecní zeleň, doplňky (např. lavičky, odpadkové koše, výlepové plochy) a nástěnka o dění ve vsi. Třetí hodnocenou kategorií byly budovy v obci. Byl hodnocen jak fyzický stav budov, tak jejich bezprostřední okolí. Jednotlivými hodnocenými budovami byly budovy obecního úřadu, základní školy, kulturního zařízení a kostela. Dále byl sledován vzhled a okolí pomníku jako dominantního prvku v obci a vzhled sportovního zařízení (hodnocen pouze vzhled a stav fotbalového hřiště). Poslední hodnocenou kategorií byly prvky vybavenosti pro cestovní ruch. Mezi tyto prvky byly zařazeny informační tabule, informační centra, trasy pro turisty a cyklisty a autobusová čekárna. Podobnému typu terénního šetření se věnuje již Alexandra Šimčíková v diplomové práci Vztah Programu obnovy venkova a úspěšnosti obce.

5 CHARAKTERISTIKA OKRESU KLATOVY

5.1 Sociogeografická a fyzickogeografická charakteristika okresu

Okres Klatovy leží v jižní části Plzeňského kraje a je jedním z příhraničních okresů České republiky. Na severu a západě hraničí s okresy Plzeňského kraje (okres Domažlice a Plzeň-jih), na východě s okresy Jihočeského kraje (okres Strakonice a Prachatice), na jihu je hranice okresu tvořena státní hranicí se Spolkovou republikou Německo v délce asi 70 km. Rozloha okresu je k 31. 12. 2008 194 560 ha. Okres Klatovy je svou rozlohou největším okresem Plzeňského kraje a druhým největším okresem České republiky. Na ploše kraje se podílí 25,7 %.

Obrázek 3: Poloha okresu Klatovy v rámci České republiky

Zdroj: ArcČR 500, verze 2.0a

Počet obyvatel okres Klatovy je k 31. 12. 2008 88 669. Hustota zalidnění je velice nízká, její hodnota činí 45,56 obyvatel na km². V dlouhodobém vývoji počtu obyvatel se projevuje neustálý pokles obyvatel, ke kterému dochází již od poválečného období. Až v posledních pěti letech dochází k mírnému nárůstu počtu obyvatel. Zároveň dochází k přesunu obyvatel z venkova do měst, a to díky větší nabídce pracovních příležitostí, lepší dostupností služeb a spojů. Okres je tvořen 94 obcemi, včetně tří obcí s rozšířenou působností. Status města má k 31. 12. 2008 14 obcí a 4 další obce mají status městyse. Zkoumanými obcemi jsou obce o velikosti 500–999 obyvatel (patrně v tabulce 3, lokalizace viz příloha 1), kterých nalezneme v okrese 20. Celkem v nich k 31. 12. 2008 žilo 14 776 obyvatel, což naznačuje tabulka 2. V této velikostní kategorii obcí žije 16,7 % obyvatel okresu.

Tabulka 2: Počet obyvatel v obcích okresů Plzeňského kraje k 31. 12. 2008

Kraj, okresy	Obyvatelé celkem	V tom v obcích s počtem obyvatel						
		do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 4 999	5 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 a více
Plzeňský kraj	569 627	21 159	48 269	54 971	154 241	98 897	22 817	169 273
Domažlice	60 239	4 353	7 980	6 445	25 302	16 159	0	0
Klatovy	88 669	4 059	7 535	14 776	17 103	22 379	22 817	0
Plzeň-město	185 125	513	881	2 955	11 503	0	0	169 273
Plzeň-jih	60 856	3 795	10 211	9 351	24 552	12 947	0	0
Plzeň-sever	74 003	3 821	8 485	12 278	42 369	7 050	0	0
Rokycany	47 341	2 955	5 782	3 651	20 679	14 274	0	0
Tachov	53 394	1 663	7 395	5 515	12 733	26 088	0	0

Zdroj: Statistická ročenka Plzeňského kraje 2009

Tabulka 3: Obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel k 1. 1. 2009

Název obce	Počet obyvatel	Počet částí obce	Název obce	Počet obyvatel	Počet částí obce
Běšiny	844	6	Malý Bor	566	4
Bezděkov	918	6	Mochtín	958	10
Bolešiny	707	6	Pačejov	809	5
Čachrov	517	13	Petrovice u Sušice	581	18
Dešenice	680	9	Předslav	743	7
Dlouhá Ves	831	7	Velhartice	895	11
Dolany	801	9	Velký Bor	576	3
Chanovice	745	6	Vrhavěč	906	4
Chudenice	749	5	Žihobce	647	6
Chudenín	641	8	Žichovice	662	1

Zdroj: Počet obyvatel v obcích okresu Klatovy k 1. 1. 2009

Podle vyhlášky MV ČR č. 513/2006 Sb. přešla do okresu Klatovy ke dni 1. 1. 2007 obec Černíkov, která byla dříve součástí okresu Domažlice. Naopak okresu ubyly obce Borovy a Nezdice, které se staly součástí okresu Plzeň-jih. Tím pádem se v roce 2007 změnila rozloha okresu o 615 ha a změnil se i počet obyvatel. Nejvíce obydlenými městy jsou Klatovy, kde žilo k 1. 1. 2009 25,7 % obyvatel okresu Klatovy, v Sušici 13,0 %, v Horažďovicích 6,4 % a v Nýrsku 5,8 %. Nejvíce obyvatel, žijících v okrese, je ve věku 15–64 let (70,4 %), druhou nejpočetnější skupinou obyvatel je

věková skupina 65 let a více (15,6 %) a nejméně početnou skupinou jsou obyvatelé ve věku do 14 let (14,1 %) z celkového počtu obyvatel. Průměrný věk obyvatel je 41,1 let a stále se zvyšuje. Míra registrované nezaměstnanosti je k 31. 12. 2008 6,31 % a ke stejnému datu bylo v okrese 809 volných pracovních míst.

Převážná část okresu má podhorský a horský reliéf, jelikož jím prochází členité pohoří Šumava. Toto pohoří tvoří evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem a současně je důležitým prameništěm. Pramení zde dva významné toky – Otava a Úhlava. Významné jsou také vodní plochy, které tvoří ledovcová jezera – Černé a Čertovo, dále vodní nádrž Nýrsko a velké množství rybníků. Okres je pod vlivem oceánského podnebí s převládajícími západními větry, které přinášejí vlhký vzduch a dešťové srážky.

Ze 46,3 % je plocha okresu tvořena zemědělskou půdou a 42,8 % plochy zauímají lesy. Orná půda je nejvíce používána na pěstování obilovin, okopanin a technických plodin. Okres se významně podílí na chovu skotu, ovcí, koz a koní. Průmysl je v okrese Klatovy koncentrován do tří středisek: do měst Klatovy, Sušice a Horažďovice. Hlavní podíl tvoří potravinářský průmysl. Okres leží mimo hlavní silniční tahy, neprochází jím žádná dálnice ani rychlostní silnice. Zároveň je ale silniční síť poměrně hustá. Velká část území Šumavy (Kašperskohorsko, Hartmanicko) nemá železniční spojení, ve zbytku okresu je železniční síť velmi řídká.

Poměrně malé zastoupení průmyslu a velká rozloha lesů z celkové výměry okresu předznamenává dobrý stav životního prostředí. Z tohoto hlediska patří okres Klatovy k okresům kraje s nejlepším životním prostředím, přičemž jižní polovina území patří mezi nejkvalitnější oblasti celé České republiky. Proto jsou zde příznivé podmínky pro využití toho regionu jako rekreační oblasti. Mezi okresy Plzeňského kraje je okres Klatovy turisty nejvyhledávanější. Rozvoj cestovního ruchu však nastal až po otevření hranic po roce 1989 a propojení bavorské a české části Šumavy a zániku rozsáhlého vojenského prostoru Dobrá Voda v roce 1991. Významnou roli zde hraje pěší turistika s možností navštívit mnoho kulturních a přírodních památek, cykloturistika, vodní a lyžařská turistika. Okres Klatovy lze celý považovat za významnou rekreační oblast, která je velice atraktivní a stále vyhledávanější.

5.2 Historie změn administrativního členění

V 19. století a 1. polovině 20. století existovaly na území Šumavy a jejího podhůří dva národopisně rozdílné celky. Německý celek ve vrcholných partiích Šumavy a český celek v podhůří. Tyto celky rozdělovala národnostní a lingvistická hranice. Na území Šumavy je od 2. poloviny 11. století doložena existence Prácheňského kraje. Sousedním krajem byl kraj Plzeňský, který byl za vlády Marie Terezie rozdělen na dvě části – kraj Klatovský a Bechyňský. Po roce 1848 došlo k administrativním změnám, jejichž následkem bylo zrušení krajského zřízení v roce 1862 a toto zřízení bylo nahrazeno novými správními jednotkami – politickými a soudními okresy. Klatovský kraj se přeměnil na politický okres Klatovy. Politický okres byl tvořen ještě menšími správními jednotkami – soudními okresy Klatovy, Nýrsko a Plánice. Toto administrativní rozdělení zůstalo až do roku 1938 zachováno. Održení československého pohraničí v roce 1938 a zřízení protektorátu v roce 1939 způsobily značné změny v administrativním členění. Rozsáhlá část Šumavy se ocitla na území Říše a byla připojena k Bavorsku či župě Oberdonau. V Bavorsku byly vytvořeny tři nové okresy, které obsahovaly i politický okres Klatovy. Po osvobození Československé republiky byl obnoven systém politických okresů v jejich původních hranicích. Po únoru roku 1948 bylo území Šumavy rozděleno na Plzeňský a Českobudějovický kraj. Součástí Plzeňského kraje byl klatovský, sušický a horažďovický okres. Po roce 1960 došlo k zřízení nových krajů a okresů, k rozsáhlému rušení dosavadních okresů a spojování do větších celků. Oblast byla rozdělena na Jihočeský a Západočeský kraj, k okresu Klatovy byla připojena značná část sušického okresu a město Sušice ztratilo svůj význam. Došlo k přetrhání mnoha historických i geografických vazeb a mnohé obce se ocitly ve značné vzdálenosti od svého okresního města. Po politických změnách v roce 1989 byly kraje formálně zrušeny. Na počátku roku 2000 byly vytvořeny vyšší územní samosprávné celky – kraje, avšak v této lokalitě se nic nezměnilo. Od počátku roku 2003 převzaly působnost okresních úřadů tzv. obce s rozšířenou působností (ORP), čímž se obnovila koncepce malých okresů, které existovaly mezi roky 1850 a 1960. Část agendy bývalých okresních úřadů by měla přejít do pravomoci tzv. pověřených obecních úřadů (Anděra 2003). Současné správní celky okresu lze nalézt v tabulce 4.

Tabulka 4: Správní celky okresu Klatovy

VÚSC	Okres (1960–2002)	Obvod ORP	Obvod POÚ
Plzeňský kraj	Klatovy	Horažďovice	Horažďovice
		Klatovy	Klatovy
			Nýrsko
			Plánice
			Železná Ruda*
		Sušice	Kašperské Hory
			Sušice

Zdroj: Šumava: příroda, historie, život 2003

Poznámka: *Železná Ruda do roku 2002, pak sloučena s POÚ Nýrsko

5.3 Historie osídlení a demografický vývoj

Pro okres Klatovy je charakteristický dlouhodobý úbytek obyvatel. K odchodu obyvatel do regionů a měst s lepšími pracovními příležitostmi a vhodnějším hospodářským zázemím dochází již od 19. století a probíhal i v období první Československé republiky. Druhá vlna vysídlení přišla po roce 1945. Významnou příčinou demografického vývoje je vysídlení německého obyvatelstva po konci 2. světové války. Některé obce byly zcela nebo z velké části vylidněny. Tehdejší vláda se pokusila vysídlené oblasti osídlit novým obyvatelstvem z různých částí Čech, Moravy, Slovenska a dokonce i repatrianty z jiných zemí, zejména z Rumunska a tehdejšího Sovětského svazu. Nové obyvatelstvo však nemělo žádný vztah k novému bydlišti, půdě, nemovitému majetku a k této oblasti je nepoutaly žádné rodové vazby. Zásahy vlády měly často nepříznivé důsledky, které se projevily i v dalším hospodářském a demografickém vývoji (Anděra 2003). Do dalšího demografického vývoje zasáhly nepříznivé politické změny po roce 1948. Noví obyvatelé neměli ani čas si vytvořit vztah k nově získané půdě, protože pozemky přešly do rukou jednotných zemědělských družstev, státních statků, vojenských lesů a statků a dalších organizací, které byly řízeny státem. Některá sídla byla srovnána se zemí, v mnoha případech byly obce opět vysídleny, menší osady byly integrovány do větších celků (střediskových obcí). Teprve v posledních letech dochází k určité stabilizaci obyvatel. Avšak některé zaniklé obce již nebudou nikdy obnoveny, protože by došlo k citelnému zásahu do ochranných podmínek Národního parku (NP Šumava) a Chráněné krajinné oblasti Šumava (CHKO Šumava).

6 ANALÝZA MOŽNÝCH PŘÍČIN ZISKU DOTAČNÍCH TITULŮ

6.1 Analýza objemu finančních prostředků obce

Hlavním kritériem pro rozdělování finančních zdrojů je počet obyvatel obce. Pro oddělení podpory prostřednictvím *Regionálních operačních programů* (ROP) a *Programu rozvoje venkova* (PRV) byla vytvořena hranice 500 obyvatel v obci. Výjimku tvoří pouze vodohospodářská infrastruktura, kde byla tato hranice posunuta na hodnotu 2 000 obyvatel. Obce do 2 000 obyvatel mohou tedy žádat o podporu na rozvoj vodohospodářské infrastruktury prostřednictvím PRV, obce nad 2 000 obyvatel mohou žádat o tuto podporu prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP). Obcím s menším počtem obyvatel, avšak ležících v chráněných oblastech (CHKO, NP, CHOPAV, NATURA), je hranice pro čerpání z OP ŽP snížena na hodnotu 500 obyvatel.

Žadatelé v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel mohou tedy žádat o dotace z ROP Jihozápad v prvních třech prioritních osách, z OP ŽP v prvních sedmi osách a z PRV mohou žadatelé v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 žádat ve všech osách. Oblast podpory/skupinu opatření, o které mohou žádat žadatelé ve vybraných obcích lze nalézt v příloze 2.

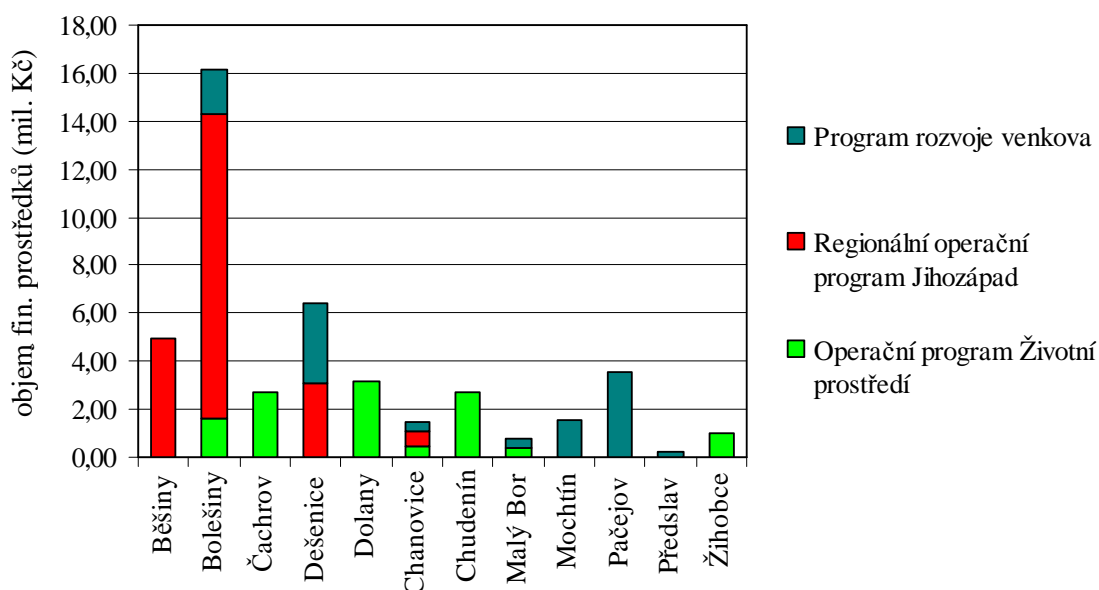
Ve sledovaném období 2007–2009 získali žadatelé sídlící v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel 54 538 084,39 Kč z *Operačního programu Životní prostředí*, 21 313 745,20 Kč z *Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad* a 11 206 179,00 Kč z *Programu rozvoje venkova*. Celkový objem finančních prostředků získaných z dotačních titulů činil 87 058 008,59 Kč. Objem schválené podpory jednotlivých programů ve vybraných obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel je patrný v tabulce 5.

Tabulka 5: Objem schválené podpory z vybraných programů v letech 2007-2009

Obec	OP ŽP	ROP JZ	PRV	Objem finančních prostředků celkem
Běšiny	0,00	4 981 768,00	0,00	4 981 768,00
Bezděkov	0,00	0,00	0,00	0,00
Bolešiny	1 656 967,00	12 673 161,22	1 793 978,00	16 124 106,00
Čachrov	2 698 731,00	0,00	0,00	2 698 731,00
Dešenice	0,00	3 066 284,99	3 330 613,00	6 396 898,00
Dlouhá Ves	0,00	0,00	0,00	0,00
Dolany	3 181 859,00	0,00	0,00	3 181 859,00
Chanovice	482 870,00	592 530,99	405 000,00	1 480 401,00
Chudenice	0,00	0,00	0,00	0,00
Chudenín	2 683 165,00	0,00	0,00	2 683 165,00
Malý Bor	418 644,90	0,00	378 000,00	796 645,00
Mochtín	0,00	0,00	1 520 000,00	1 520 000,00
Pačejov	0,00	0,00	3 530 188,00	3 530 188,00
Petrovice u Sušice	0,00	0,00	0,00	0,00
Předslav	0,00	0,00	248 400,00	248 400,00
Velhartice	0,00	0,00	0,00	0,00
Velký Bor	0,00	0,00	0,00	0,00
Vrhavěč	0,00	0,00	0,00	0,00
Žihobce	985 452,30	0,00	0,00	42 430 395,00
Žichovice	42 430 395,19	0,00	0,00	985 452,00

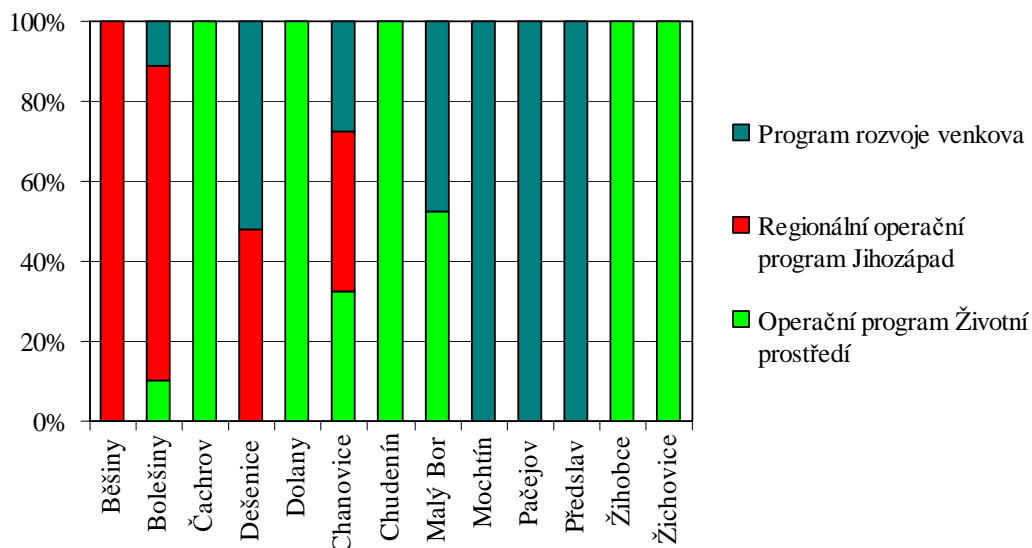
Zdroj: Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR, Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu Životní prostředí schválených Řídicím orgánem k poskytnutí podpory, vlastní výpočty

Graf 5: Objem finančních prostředků obdržených z dotačních titulů vybranými obcemi v období 2007–2009 (v mil. Kč)

Poznámka: obec Žichovice obdržela z OP ŽP 42 430 395Kč, v grafu pro názornost ostatních obcí vynechána, ostatní obce okresu Klatovy o velikosti 500–999 žádnou dotaci ve zkoumaném období neobdržely

Graf 6: Podíl jednotlivých programů na celkovém objemu finančních prostředků z dotačních titulů obce v období 2007–2009

Zdroj obrázku 8 a 9: Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR, Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu Životní prostředí schválených Řídícím orgánem k poskytnutí podpory, vlastní výpočty

V grafu 5 lze vidět objem financí, které obdrželi žadatelé ve vybraných obcích z jednotlivých programů. Z grafu 6 je patrný podíl programů na celkovém objemu dotace obce.

Dotace z jakéhokoliv vybraného programu získalo 13 z 20 sledovaných obcí. Nejvíce zapojených obcí je v OP Životní prostředí, kde získalo dotaci osm obcí. Zároveň bylo některým obcím v tomto programu a *Programu rozvoje venkova* schváleno více projektů. Finance z PRV získalo sedm obcí a z ROP Jihozápad pouze čtyři obce z celkových dvaceti sledovaných obcí. Nejvyšší přidělená částka je 42 430 395,19 Kč z OP ŽP na vybudování ČOV a kanalizace v obci Žichovice. Nejnižší alokovaná částka je 31 956,00 Kč na projekt Využívání poradenských služeb akreditovaného poradce z *Programu rozvoje venkova* v městysi Dešenice. Podpořené projekty lze nalézt v příloze 3.

Objem získaných finančních prostředků z vybraných dotačních titulů je v následující kapitole korelována s možnými příčinami (geografickou polohou, vzhledem, vybaveností obce) zisku dotačních titulů a následně jsou potvrzeny či vyvráceny hypotézy.

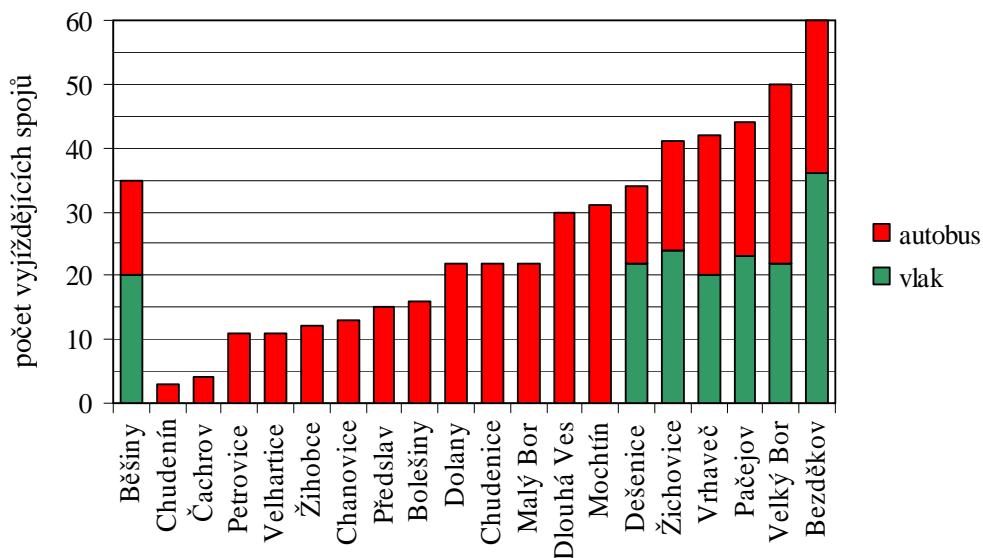
6.2 Analýza geografické polohy obce

Geografická poloha území je základním diferenciačním znakem venkova/periferie, která se prohlubuje s rostoucí vzdáleností od centra (Havlíček, Marada 2004). Zároveň geografická poloha patří mezi geometrické aspekty perifernosti. Tento aspekt se však nevyskytuje osamoceně, ale téměř vždy společně s jinými aspekty (např. společně s fyzicko-geografickými či sociálně-demografickými). V rámci geometrické polarizace prostoru vstupuje do problematiky zároveň fenomén hranice, který vykazuje odlišné podmínky pro regionální rozvoj než ve vnitrozemí. V posledním období navíc nabývá na významu subjektivní hledisko aktérů (např. subjektivní vnímání perifernosti místními obyvateli), a přitom slábne role prostorového elementu (Havlíček, Chromý, Jančák, Marada 2005).

Geografickou polohu lze dělit několika možnými způsoby. Prvním a nejznámějším dělením je rozdělení polohy na horizontální a vertikální. Dále je možné polohu dělit na makropolohu, mezopolohu a mikropolohu. Horizontální geografická poloha je poloha území se vztahem k sousedícím sídlům/územím v rámci určitého geografického celku. Vertikální poloha je oproti horizontální poloze pozice sídel/území ve vertikální hierarchii na základě velikosti či významu sídla/území. Makropolohu lze definovat jako geografickou polohu sídla či území se vztahem k velkým územním celkům/makroregionům (např. makroregion západní Evropa vůči poloze Česka). Mezopoloha je poloha sídla/území ve vztahu ke středně velkým územním celkům/mezoregionům (např. poloha mezi českými regiony) a mikropoloha je poloha sídla/území, která má vztah k malým územním celkům/mikroregionům (Pokorný a kol. 2008).

Pro zjištění časové dostupnosti, kterou lze vidět v tabulce 6, byla použita síťová analýza a vytvořeny koncentrické zóny k městu Klatovy a Plzeň (viz příloha 4 a 5). Jednotlivé koncentrické zóny byly odstupňovány po 10 minutách od města. Hodnota časové dostupnosti je časový údaj, který ukazuje nejrychlejší možné projetí cesty motorovým vozidlem z obce do okresního či krajského města. Při výpočtu časové dostupnosti se vycházelo s průměrné rychlosti vozidla na dané třídě komunikace a z délky úseků komunikací z datového zdroje *ArcČR 500, verze 2.0a*. Hodnoty časové dostupnosti byly upraveny koeficientem dle skupin rozdělených počtem vyjíždějících spojů z obce a jsou zaznamenány v také v tabulce 6. Počet spojů je patrný v následujícím grafu.

Graf 7: Počet vyjíždějících autobusových a vlakových spojů z vybraných obcí dne 22. 2. 2010

Zdroj: IDOS Jízdní řády: Odjezdy vlaků a autobusů, vlastní výpočty

Tabulka 6: Dostupnost obcí do města Klatovy a Plzně k 2. 2. 2010

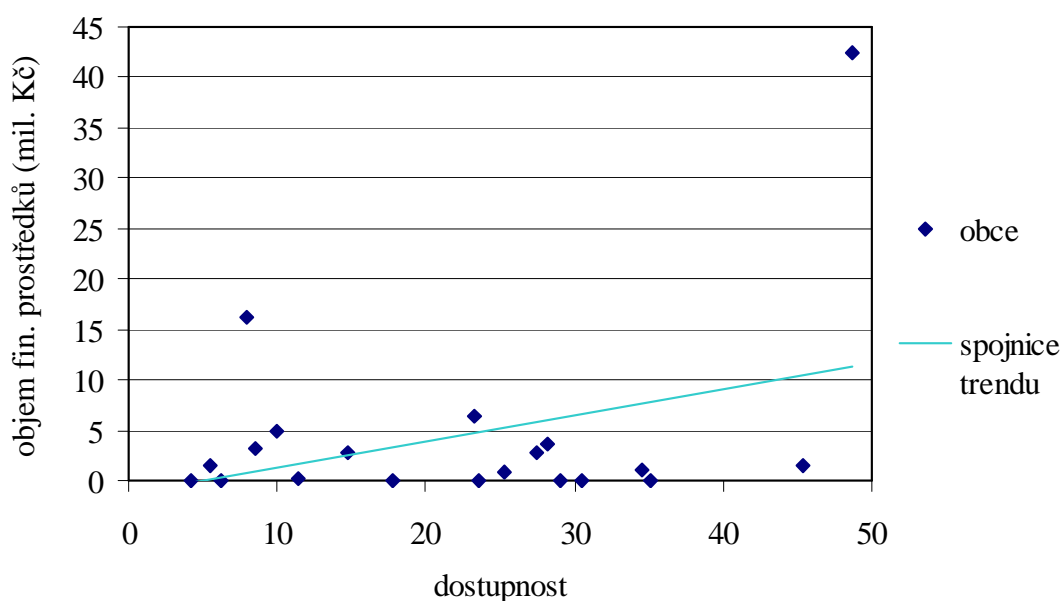
Obec	Časová dostupnost do Klatov (min)	Přepočtená dostupnost do Klatov	Časová dostupnost do Plzně (min)	Přepočtená dostupnost do Plzně	Koeficient přepočtu
Běšiny	9,91	9,91	45,75	45,75	1
Bezděkov	6,87	6,18	41,84	37,65	0,9
Blešiny	7,28	8,01	42,82	47,10	1,1
Čachrov	13,46	14,81	49,77	54,75	1,1
Dešenice	23,29	23,29	59,75	59,75	1
Dlouhá Ves	35,17	35,17	71,15	71,15	1
Dolany	8,58	8,58	35,37	35,37	1
Chanovice	41,28	45,41	49,23	54,15	1,1
Chudenice	17,81	17,81	37,85	37,85	1
Chudenín	24,97	27,46	60,40	66,44	1,1
Malý Bor	25,25	25,25	58,83	58,83	1
Mochtín	5,55	5,55	41,43	41,43	1
Pačejov	31,32	28,18	49,07	44,16	0,9
Petrovice u Sušice	26,35	28,99	62,89	69,18	1,1
Předslav	10,38	11,42	36,91	40,60	1,1
Velhartice	21,36	23,50	57,83	63,61	1,1
Velký Bor	33,85	30,47	49,68	44,71	0,9
Vrhavek	4,61	4,15	40,72	36,65	0,9
Žihobce	44,21	48,63	79,95	87,94	1,1
Žichovice	38,40	34,56	68,41	61,57	0,9

Zdroj: ArcČR 500, verze 2.0a, vlastní výpočty

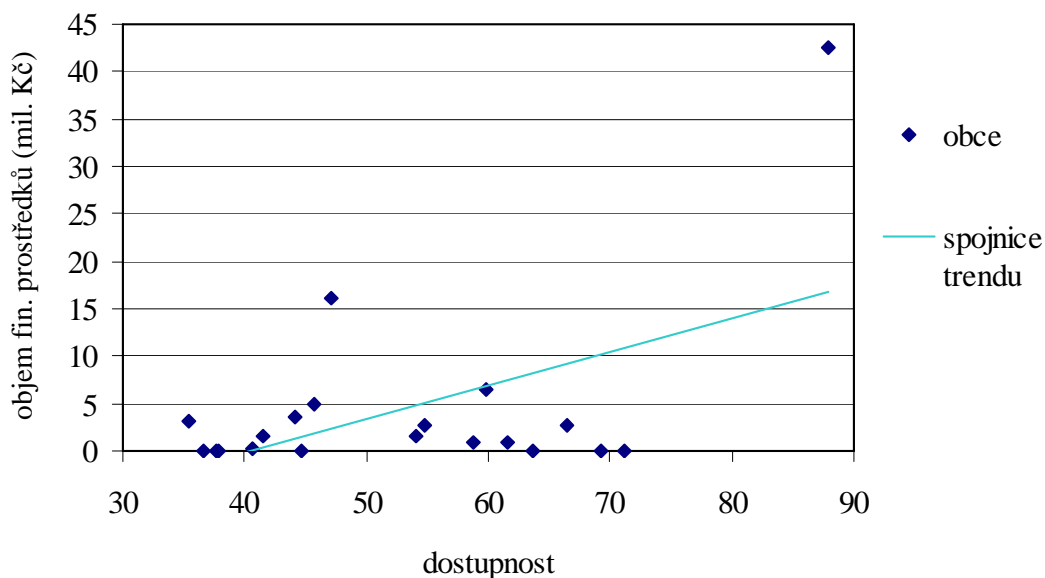
Zkoumané obce se výrazně liší v počtu vyjíždějících spojů z obce v pracovní den. Zapříčiňuje to fakt, že třinácti obcemi neprochází železniční trať a obyvatelé jsou zde odkázáni pouze na dopravu autobusovou. Zároveň je množství spojů podmíněno poměrně hustou silniční sítí okresu a velmi řídkou železniční sítí. Značné rozdíly jsou také mezi jednotlivými typy spojení v obcích, kdy z nejméně frekventované obce (zde z obce Dlouhá Ves) vyjelo 22. 2. 2010 třicet autobusových spojů a z nejméně frekventované obce (zde Chudenín) pouze tři spoje. Nejméně frekventované obce leží buď na hlavním silničním tahu do okresního či krajského města, nebo v blízkosti města, se kterým je obec propojena příměstskou hromadnou dopravou.

Rozsáhlá území ležící v pohoří Šumava i jeho podhůří by měla být zkvalitněna a propojena na vnitrostátní a především mezinárodní sítě, což by napomohlo rozvoji přeshraniční hospodářské a obchodní spolupráce. Horské oblasti takto zůstávají stranou obchodního dění a jsou uměle vzdáleny od center. Pro tuto oblast má mimořádný význam propojení České republiky s Německem a státy EU. Vlivem otevření západní státní hranice se území dostává do aktivního prostoru silné mezinárodní osobní i nákladní dopravy, a to jak silniční, tak i železniční (*Statistická ročenka Plzeňského kraje. Informace o regionech, městech a obcích*).

Graf 8: Vztah dostupnosti k městu Klatovy a objemu finančních prostředků z dotačních titulů

Graf 9: Vztah dostupnosti k městu Plzeň a objemu finančních prostředků z dotačních titulů

Zdroj grafu 8 a 9: ArcČR 500, verze 2.0a, Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR, Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu Životní prostředí schválených Řídícím orgánem k poskytnutí podpory, vlastní výpočty

Z grafu 8 a 9 je patrné, že objem finančních prostředků neroste se snižující se dostupností k městu Klatovy a Plzeň. Obec s nejvyšší obdrženou finanční částkou má nejhorší dostupnost jak ke Klatovům, tak k Plzni. Korelační analýzou s využitím Spearmanova korelačního koeficientu byl zjištěn vztah mezi pořadím dle dostupnosti do Klatov a Plzně s pořadím dle objemu prostředků získaných z dotačních titulů. Byla vysledována nezávislost jak při zkoumání geografické polohy vůči městu Klatovy, tak k městu Plzeň. Hodnota Spearmanova korelačního koeficientu při zkoumání vztahu mezi objemy prostředků z dotačních titulů a dostupností ke Klatovům činila -0,058, k Plzni 0,055. Obě analýzy proběhly na signifikantní hladině 0,05.

Dále byl korelační analýzou zjištěn vztah pořadí dle dostupnosti do Klatov a Plzně s pořadím dle sumy bodů za vzhled. Při hodnocení vztahu vzhledu a dostupnosti ke Klatovům činila hodnota Spearmanova korelačního koeficientu 0,211. Při hodnocení vztahu vzhledu a časové dostupnosti k Plzni byla hodnota koeficientu -0,131. Sledované proměnné jsou taktéž nezávislé. Obě analýzy byly provedeny na signifikantní hladině 0,05.

Korelační analýzou byl zároveň hodnocen vztah pořadí dle dostupnosti do Plzně a Klatov s pořadím dle vybavenosti obce. Analýzou byla zjištěna nezávislost vybavenosti obce a dostupnosti k městu Plzeň (hodnota koeficientu -0,324) a nezávislost vybavenosti obce a dostupnosti k městu Klatovy (hodnota koeficientu -0,153). Výsledné hodnoty vybavenosti a vzhledu obcí, dle kterých probíhala korelační analýza, jsou v následujících kapitolách 6.3. a 6.4.

Z analýz vyplynulo, že čím jsou obce lépe časově dostupné do vybraných měst, tím méně prostředků získaly z dotačních titulů. Proto lze hypotézu *Výhodnější geografická poloha obce vůči okresnímu a krajskému městu má za následek vyšší naději na získání financí z dotačních titulů vyvrátit*. Zároveň bylo zjištěno, že obce dobře dostupné do okresního a krajského města nemají lepší vzhled ani nedisponují lepší občanskou a technickou vybaveností.

6.3 Analýza občanské a technické vybavenosti obce

Při zkoumání struktury obcí a jejich obyvatel zjistíme, že Česká republika disponuje velkým počtem relativně malých obcí a v mnoha z nich chybí základní prvky občanské a technické vybavenosti (Vosejpková 2002). Na občanskou a technickou vybavenost obcí má značný vliv právě velikost kategorie obce. S rostoucím počtem obyvatel v obci roste počet prvků vybavenosti i jejich kvalita. Velikostní kategorii 500–999 obyvatel lze považovat za přelomovou jak v kvalitě, tak v množství prvků vybavenosti. Oproti populačně menším obcím zde množství prvků zřetelně narůstá, ale nedosahuje takové úrovně, jako v obcích nad 1 000 obyvatel. Pokud v obci chybí prvek základního vybavení, nachází se v blízkém sousedství obce. Zároveň se ve velikostní kategorii 500–999 obyvatel neseťkáme s nedostatkem v prodeji potravin. Nejvýraznější rozdíl s populačně menšími obcemi je však ve výskytu vzdělávacích a lékařských zařízení (Maříková a kol. 2003).

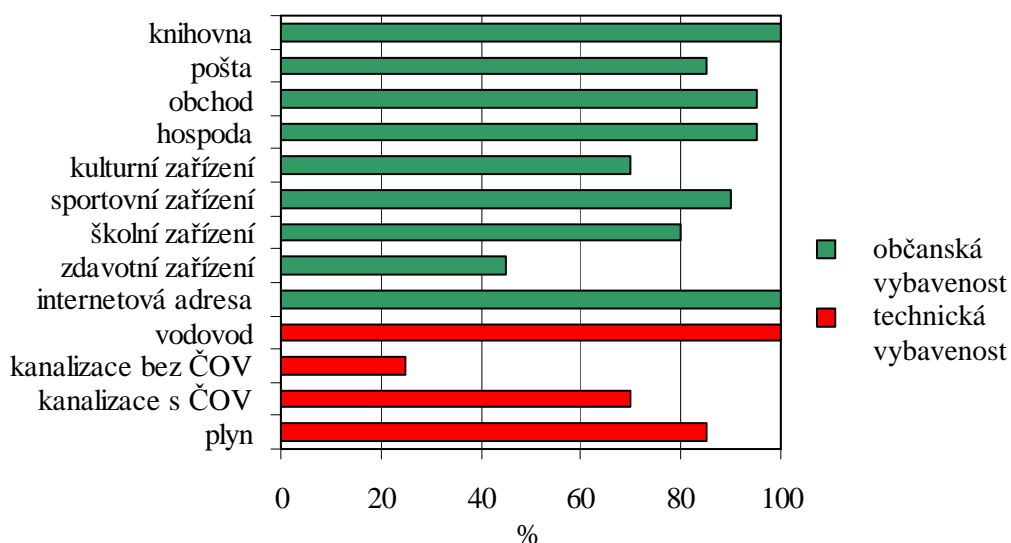
Investice do občanské a technické vybavenosti tvoří významnou část prostředků vybraných dotačních titulů. Zejména *Operační program Životní prostředí* investuje do vybavenosti v prioritní ose 1 Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, a v prioritní ose 7 Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu. U *Regionálního operačního programu Jihozápad*

se jedná zejména o prioritní osu 2 a její priority Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství, Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci, Rozvoj zdravotnické péče. U *Programu rozvoje venkova* se jedná o osu III — Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí, Veřejné vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu a Občanské vybavení a služby.

Z občanské vybavenosti se ve všech sledovaných obcích okresu Klatovy nachází veřejná knihovna a všechny obce mají svoji internetovou adresu. V 19 z celkových 20 sledovaných obcí se nachází obchod a hospoda. Pošta se nacházela v 17 obcích. Vybavenost obcí pro kulturu a volný čas je dobrá. Kulturní zařízení se nachází ve 14 obcích, sportovní zařízení v 18 obcích. Školní zařízení mohou děti navštěvovat v 16 obcích, avšak zdravotní zařízení otevřené alespoň jednou v týdnu je pouze v polovině obcí. V 19 obcích mají občané přístup k veřejnému internetu. Ve všech obcích je možné připojení domácnosti k vysokorychlostnímu internetu. Nejlépe vybavenými obcemi jsou Dešenice, Dolany, Chudenice, Pačejov, Předslav a Velhartice. Zde se nachází všechny zkoumané prvky občanské vybavenosti. Nejhůře vybavenou obcí je Chudenín, kde nalezneme pouze veřejnou knihovnu, kulturní a školní zařízení. Obec má také vlastní internetovou adresu.

Při hodnocení technické vybavenosti má nejvyšší podíl připojení k veřejnému vodovodu, ke kterému jsou připojeny všechny sledované obce. Pouze ve čtyřech obcích je kanalizace připojena k čističce odpadních vod. Tato hodnota by se však měla postupem času zvyšovat i díky *Operačnímu programu Životní prostředí* či *Programu rozvoje venkova*. Obcí připojených k rozvodu plynu je 17, avšak zde hraje roli podíl připojených domů v obci. Při sledování procenta domů připojených k veřejnému vodovodu v obci splňuje přibližně 99 % domů, ke kanalizační síti 30 % domů a připojení k rozvodu plynu má pouze 10 % domů v obci. Zejména na plynofikaci je patrné, že do obce je plyn přiveden, avšak obyvatelé o jeho využívání nemají zájem. Pouze v obci Velký Bor je plynofikovaných přes 50 % domů (přesně 55 %). Podíl obcí vybavených občanskou a technickou vybaveností lze nelézt v grafu 10. Tato data jsou ze SLBD 2001, přičemž během terénního šetření došlo k porovnání současné a dřívější vybavenosti obce a data byla k 9. 4. 2010 aktualizována. V tabulce 7 lze nalézt body za občanskou a technickou vybavenost obce.

Graf 10: Podíl obcí vybavených občanskou a technickou vybaveností

Zdroj: Městská a obecní statistika, Vybrané údaje ze SLDB 2001 za obce ČR, terénní šetření

Tabulka 7: Vyhodnocení občanské a technické vybavenosti dle bodů v jednotlivých kategoriích

Obec	Technická vybavenost	Občanská vybavenost	Body celkem
Běšiny	3	9	12
Bezděkov	2	8	10
Bolešiny	3	7	10
Čachrov	3	8	11
Dešenice	3	9	12
Dlouhá Ves	4	6	10
Dolany	3	9	12
Chanovice	3	8	11
Chudenice	3	9	12
Chudenín	3	4	9
Malý Bor	3	7	10
Mochtín	3	8	11
Pačejov	3	9	12
Petrovice u Sušice	1	5	6
Předslav	3	9	12
Velhartice	3	9	12
Velký Bor	3	7	10
Vrhavěč	3	6	9
Žihobce	2	8	10
Žichovice	3	8	11

Zdroj: Městská a obecní statistika, Vybrané údaje ze SLDB 2001 za obce ČR, terénní šetření

Po provedení korelační analýzy na základě výpočtu Spearmanova koeficientu korelace pro vztah mezi pořadím dle sumy získaných bodů za vybavenost a pořadím dle objemu finančních prostředků byla zjištěna nezávislost mezi těmito veličinami. Hodnota koeficientu činila 0,345 na signifikantní hladině významnosti 0,05.

Korelační vztah mezi pořadím dle sumy bodů za vybavenost obce a pořadím dle sumy bodů za vzhled je negativní. Hodnota Spearmanova koeficientu je 0,271 na signifikantní hladině 0,05. Z toho lze usuzovat, že lépe vypadající obce nejsou lépe vybaveny. Ani při detailnějším prozkoumání závislosti občanské a technické vybavenosti s možnými příčinami a objemem finančních prostředků nebyl zjištěn žádný vztah. Hypotézu *Obce s větším množstvím prvků občanské a technické vybavenosti jsou úspěšnější v zisku financí z dotačních titulů lze zamítnout*.

Vztah mezi dostupností a vybaveností obce byl již komentován (kap. 6.2.).

6.4 Analýza vzhledu obce

Vzhled obce je jakousi tvář obce a náves (či centrální prostor) je jejím nejdůležitějším prostorem (Weber 2008). Veřejný prostor má být přehledný, jednoduchý a přitažlivý, je vázán na zvyklosti, tradice a také na jednotlivé funkce prostoru (Mužík 2008). Návesní prostor byl často zdůrazněn výsadbou neovocných stromů (např. lípa, dub) po obvodu či ve skupinách kolem důležitých objektů vsi. Venkovským sídlům zároveň dominovaly a stále dominují některé budovy, většinou se jedná o kostel či kapli. Velká pozornost je zároveň věnována úpravě okolí těchto budov (Weber 2008).

Investice do vzhledu obce tvoří významnou část vybraných programů. U *OP Životní prostředí* se jedná o investice do vzhledu budov v ose 3 při snižování energetické náročnosti budov (zateplování objektů, výměna oken a následná úprava prostranství v bezprostředním okolí budov). U *ROP Jihozápad* se jedná o rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu, rozvoj místních komunikací, rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, revitalizaci částí měst a obcí, revitalizaci památek a využití kulturního dědictví. Program rozvoje venkova investuje v ose III Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí.

Z výsledného dojmu z terénního šetření lze tvrdit, že v okrese Klatovy existují obce, které vypadají velmi dobře, a zároveň obce, které působí velmi zanedbaným dojmem. Obce byly hodnoceny přísněji, aby bylo možné docílit kvalitní srovnání.

Při hodnocení vzhledu obce byl jedním z hodnocených kategorií vzhled veřejného prostranství. Pokud se jednalo o vesnici návesního typu, byl hodnocen vzhled návsi, pokud ne, byl hodnocen centrální prostor, kde se schází nejvíce obyvatel. Vzhled návsi byl u 15 sledovaných obcí velmi dobrý či dobrý. I obecní zeleň byla často velmi dobře upravena. Avšak velkým nedostatkem byly doplňky (např. lavičky, odpadkové koše, výleповé plochy), které byly v osmi obcích hodnoceny velmi špatně, často zde i některý typ z doplňků chyběl (zejména odpadkové koše). Nástěnka se nacházela ve všech obcích a množství informací i její vzhled byl ve většině obcí dobrý.

Při hodnocení stavu komunikací byla největším problémem kvalita povrchu místní komunikace a okraje komunikace. V 17 obcích z 20 sledovaných byl povrch komunikací špatný či velmi špatný (i přes snahu oprostit hodnocení od poškození silnic po zimním období). Šířka komunikací byla ve většině obcí dobrá, chodník se nacházel v 19 obcích. Kvalita chodníků a šířka silnic byla ovlivněna třídou komunikace, která obcí procházela.

Při hodnocení budov dopadly nejlépe školy, kostel, pomník a sportovní zařízení. Kulturní dům i obecní úřad byl často dotčen historií a poukazoval na „architekturu“ komunistické éry. Vzhled kulturního zařízení a obecního úřadu často neodpovídal celkovému vzhledu návsi či ostatních budov. Na vzhled okolního prostranství budov neměl samotný stav budovy vliv.

Jelikož se jedná o turisticky významný region, byla pozornost zaměřena i na prvky vybavenosti pro cestovní ruch. Informace o cestovním ruchu a informační tabule jsou buď velmi dobré, nebo téměř žádné. Problémem je zároveň kvalita čekáren, která je velmi nízká. Obec Chanovice a Běšiny má informační centrum, které je pro turisty otevřeno v sezóně denně, osm obcí poskytuje velmi kvalitní informace o turistice na internetových stránkách, avšak šest obcí neposkytuje informace o turistice žádné. Podobné je to i s informačními tabulemi, které jsou buď velice kvalitní, nebo se v obci nevyskytují. V obcích je dostatečné množství cyklotras a tras pro pěší turistiku, cyklostezky se objevují pouze v sedmi sledovaných obcích. Získané body za vzhled obce lze vidět v tabulce 8.

Tabulka 8: Vyhodnocení vzhledu obcí dle bodů v jednotlivých kategoriích

Obec	Prvky pro cestovní ruch	Veřejná prostranství	Komunikace a okolí	Budovy	Celkem
Běšiny	13	7	9	24	53
Bezděkov	10	13	14	38	75
Bolešiny	8	10	10	20	48
Čachrov	10	11	10	19	50
Dešenice	12	13	13	26	64
Dlouhá Ves	11	9	12	10	42
Dolany	7	12	13	28	60
Chanovice	14	12	11	33	70
Chudenice	11	11	13	27	62
Chudenín	11	6	12	30	59
Malý Bor	9	15	13	27	64
Mochtín	8	8	10	22	48
Pačejov	7	9	11	29	56
Petroviče u Sušice	9	9	12	12	42
Předslav	5	9	8	28	50
Velhartice	11	9	12	24	56
Velký Bor	9	12	15	26	62
Vrhavěč	5	5	10	15	35
Žihobce	8	8	11	28	55
Žichovice	12	11	12	25	60

Zdroj: terénní šetření

Pro zjištění vztahu vzhledu obce s objemem finančních prostředků z dotačních titulů byla využita korelační analýza a vypočten Spearmanův koeficient korelace mezi pořadím sumy bodů za vzhled obce a pořadím dle výše částky z dotačních titulů. Mezi těmito ukazateli byla zjištěna nezávislost (Spearmanův koeficient korelace 0,079, signifikace 0,05). Rozdíly vzhledu obcí musely být dříve ještě více patrné, protože i po získání dotace obce vypadají stále hůře než nejlépe vypadající obce. Hypotézu *Lépe vypadající obce jsou úspěšnější v zisku financí z dotačních titulů lze zamítnout*.

Vztah mezi vzhledem obce a dostupností a mezi vzhledem a vybaveností obce byl již komentován (kap. 6.2., 6.3.). V příloze 6 lze na fotografiích vidět hodnocené charakteristiky vybraných obcí. V příloze 7 je možné nalézt výsledky všech korelačních analýz s hodnotami Spearmanova korelačního koeficientu a signifikance, jejíž hodnota závislost potvrzuje či vyvrací.

7 ZÁVĚR

Cílem předložené bakalářské práce bylo zjistit, zda má vzhled, geografická poloha a vybavenost obce vliv na možnost získání dotačních prostředků z ROP NUTS II Jihozápad, OP ŽP a PRV v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel.

Ze získaných dat vyplynulo, že přestože má tato velikostní kategorie obcí možnost čerpat prostředky z většího množství typů programů než tomu je u obcí do 500 obyvatel, tak tyto obce podporu příliš nevyužívají a jen nepatrná část obcí se snaží o získání dotačních titulů ze strukturálních fondů EU a EAFRD. Pokud byla obcím schválena žádost o podporu, pak to byly nejčastěji projekty z PRV a OP ŽP, avšak podpora byla ve většině případů schválena obcím, které byly úspěšné již v minulých letech. Podporu z PRV, OP ŽP a ROP NUTS II JZ získalo 13 z 20 sledovaných obcí, přičemž aktivita obcí v předložené práci zkoumána nebyla. Nejvíce finančních prostředků plynulo do obcí z OP ŽP, kdy podíl financí z tohoto programu na celkové částce činil 63 %.

Vybranými a analyzovanými příčinami na možný získání dotačních titulů byly geografická poloha, vzhled a vybavenost obce.

Vliv geografické polohy byl vyvrácen. Geografická poloha byla v tomto případě zastoupena časovou dostupností do okresního a krajského města a počtem autobusových a vlakových spojů vyjíždějících v pracovní den z obce. Z těchto veličin vznikla jediná hodnota, která měla za úkol reprezentovat geografickou polohu obce a která byla použita v následných analýzách. Z analýzy vyplynulo, že obce, které získaly nejvyšší objem finančních prostředků z dotačních titulů, jsou nejvíce časově vzdáleny od okresního města Klatovy i krajského města Plzeň a v pracovní dny z nich vyjíždí velmi nízký počet dopravních spojů. Hypotéza *Výhodnější geografická poloha obce vůči okresnímu a krajskému městu má za následek vyšší naději na získání financí z dotačních titulů* mohla být vyvrácena.

Druhou z možných sledovaných příčin na získání dotačních titulů byl vzhled obce. Tato veličina byla naměřena dle předem určených kritérií během vlastního terénního šetření. Dále byly provedeny korelační analýzy, ze kterých vyplynula nezávislost vzhledu obce a objemu finančních prostředků získaných z dotačních titulů. Nejlépe vypadající obce sice získaly prostředky z dotačních titulů, avšak výše jejich získků

nebyla významná jako výše prostředků nejúspěšnějších obcí. Hypotéza *Lépe vypadající obce jsou úspěšnější v zisku financí z dotačních titulů* byla také vyvrácena.

Dalším zkoumaným faktorem byla vybavenost obce. Sledovaným vybavením byly prvky občanské a technické vybavenosti, jejichž přítomnost v obci byla následně porovnávána s množstvím prostředků stejně jako předešlé faktory. Jelikož obce disponovaly podobným počtem prvků občanské a technické vybavenosti, tak ani poslední analýza neprokázala závislost mezi vybaveností obce a objemem finančních prostředků a i poslední hypotéza *Obce s větším množstvím prvků občanské a technické vybavenosti jsou úspěšnější v zisku financí z dotačních titulů* byla zamítnuta.

Při zkoumání závislostí mezi možnými příčinami nebyla nalezena žádná pozitivní ani negativní závislost. Obce lépe dostupné do okresního a krajského města nabyly atraktivnější ani lépe vybaveny. Dále z analýz vyplynula nezávislost mezi vzhledem a vybaveností obcí.

Bylo tedy zjištěno, že na zisk dotačních titulů mají vliv jiné faktory, než ty, které předložená práce zkoumá. Těmito faktory by mohly být zejména tzv. měkké faktory, protože zisk prostředků je v této velikostní kategorii obcí závislý především na skupině lokálních aktérů, ať už se jedná o starosty, zastupitele či jiné aktéry zabývající se rozvojem a chodem obce. Tito představitelé zajišťují obci kontakty, které umožňují obci informovanost a angažovanost v této problematice a zároveň mohou podporovat spolupráci mezi obcemi či obcemi a jinými subjekty. Aktivita obce může být také ovlivněna výší rozpočtu, který jí umožní spolufinancovat jednotlivé projekty.

Rozvoj obcí může být v současné době ovlivněn odchodem zejména mladých obyvatel do atraktivnějších oblastí. Těmito oblastmi mohou být zejména větší města, která disponují lepšími pracovními příležitostmi a ve kterých se naskytuje možnost „moderního“ životního stylu a seberealizace. Proto by se měly dotační tituly zaměřit na rozvoj obcí v méně příznivých oblastech a snažit se o přilákání nových obyvatel, kteří by se zasloužili o možný rozvoj obce. Ve zkoumaných obcích prostředky plynuly do vybavenosti i vzhledu obcí, což je v souladu s prioritami programů, avšak k jejich zatraktivnění oproti obcím, které prostředky nezískaly, nedošlo.

V následujících letech by bylo vhodné zasvětit do problematiky dotačních titulů více obcí a podpořit výměnu informací a spolupráci mezi obcemi. Prostředky z programů sice plynou do problematických oblastí, avšak buď byl předešlý stav obcí tak špatný, že ani tyto prostředky nejsou v současnosti na vzhledu a vybavenosti patrné, nebo výše těchto prostředků není tak významná, aby toto výrazně změnila. I přes to

by se měly obce aktivně zapojit do žádostí o dotační tituly a pokusit se zatraktivnit své obce a zasloužit se o jejich rozvoj.

Při prohloubení problematiky tohoto tématu by bylo možné zabývat se vztahem aktivity a úspěšnosti obcí při žádání o prostředky z dotačních titulů i o to, zda se bude v následujících letech rozšiřovat množství žadatelů o tyto prostředky. Velmi zajímavé by bylo prozkoumat vliv starosty na získání těchto prostředků, zejména jeho věk, vzdělání, politickou orientaci či kontakty a schopnosti komunikace. Možným přínosem v této problematice by mohlo být zaměření na společnosti, které se zabývají vytvořením projektů pro obce či jiné subjekty. V tomto směru by mohlo přinést zajímavé výsledky porovnání výše získaných prostředků žadatele a finančních prostředků, které musí žadatel za vypracovaný projekt zaplatit.

Literatura

- ANDĚRA, M. a kol. (2003): Šumava: příroda, historie, život. Baset, Praha, 803 s.
- ANDERLE, A. (1995): Změny v sídelní struktuře obyvatel. Moderní obec, č. 3/1995, 24 s.
- BIČÍK, I., PERLÍN, R. (2006): Strategický plán mikroregionu - metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských regionech a obcích. UK, Praha, 107 s.
- BINEK, J. a kol. (2009): Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova. GaRep Publishing, Brno, 98 s.
- BINEK, J., GALVASOVÁ, I. (2009): Strategické plánování rozvoje v kontextu regionální politiky - Legislativní úprava a její dopady na koncepční řešení rozvojových problémů. <http://www.garep.cz/publikace/referat-12.pdf>
- BINEK, J., SVOBODOVÁ, H. (2009): Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti. <http://www.garep.cz/publikace/clanek-7.pdf>
- BLAŽEK, B. (2004): Venkovy: anamnézy, diagnózy, terapie. ERA Group, Brno, 184 s.
- BLAŽEK, J. (1993): Regionální vývoj a regionální politika: hlavní přístupy v zemích západní Evropy. In: Sýkora, L.: Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii. UK, Praha, s. 120-146.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): Teorie regionálního rozvoje (nástin, kritika, klasifikace). Karolinum, Praha, 211 s.
- ČESKÁ REPUBLIKA, MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ (2002): Nová regionální politika. DaDa, Praha, 90 s.
- JOHNSTON, R., J. ed. (2000): The Dictionary of Human Geography. Blackwell Publishing, Oxford, 939 s.
- HALFACREE, K., H. (1993): Locality and social representation: Space, discourse and alternative definitions of the rural. Journal of Rural Studies, 9, č. 1, s. 23-37.
- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice : transformační procesy a jejich obecný kontext. DemoArt, Praha, 147 s.
- HAMPL, M., GARDAVSKÝ V., KÚHNL, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR. UK, Praha, 255 s.
- HAŠKOVÁ, B. (2003): Společný evropský venkov po rozšíření EU – utopie či realita. In: Majerová, V.: Český venkov 2003: Situace před vstupem do EU. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 47-54.
- HAVLÍČEK, T., CHROMÝ, P., JANČÁK, V., MARADA, M. (2005): Vybrané teoreticko-metodologické aspekty a trendy geografického výzkumu periferních oblastí. In: Novotná, M., Chromý, P.: Problémy periferních oblastí česka. UK, Praha, 184 s.

- HAVLÍČEK, T., MARADA, M. (2004): Uzemní diference v Česku. In.: Jeřábek, M., Dokoupil, J., Havlíček, T. a kol. : České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování? Academia, Praha, s. 103–114.
- HENDL, J. (2006): Přehled statistických metod zpracování dat. Portál, Praha, 583 s.
- HONNER, J. a kol. (2008): Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006. ČSÚ, Praha, 23 s.
- HONNER, J. a kol. (2008): Příloha k publikaci Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006. ČSÚ, Praha, 68 s.
- KUTSCHERAUER, A. a kol. (2006): Regionální a municipální management (Souhrnná výzkumná zpráva) Ostrava. VSB-TU, Ostrava, 240 s.
- MAŘÍKOVÁ, P. (2000): Občanská vybavenosti. In: Majerová, V.: Český venkov 2000: Základní údaje. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 119-126.
- MAŘÍKOVÁ, P. (2003): Český venkov statistického pohledu. In: Majerová, V.: Český venkov 2003: Situace před vstupem do EU. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 37-46.
- MAŘÍKOVÁ, P. a kol. (2003): Charakteristika obcí. In: Majerová, V.: Český venkov 2003: Situace před vstupem do EU. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 121-138.
- MAŘÍKOVÁ, P. (2005): Venkov v České republice – Teoretické vymezení. In: Majerová, V.: Český venkov 2005: Rozvoj venkovské společnosti. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 37-57.
- MATES, P., WOKOUN, R. (2006): Management regionální politiky a reforma veřejné správy. Linde, Praha, 352 s.
- MATOUŠKOVÁ, Z., HALUZKA, P., BRANDOVÁ, H. (1992): Úvod do prostorové ekonomiky. VŠE, Praha, 112 s.
- MUŽÍK, (2008): Veřejné prostory a obraz města. Sborník ze semináře AUÚP - Veřejná prostranství/ Veřejné prostory, sídelní zeleň, krajina v územním plánování. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj, č. 6/2008, s. 27-29.
- PAVLÍK, Z. (2005): Vymezení venkovského obyvatelstva. In: Majerová, V.: Český venkov 2005: Rozvoj venkovské společnosti. Česká zemědělská univerzita, Praha, s.21-35.
- PERLÍN, R. (1996): Subjekty a mechanismy regionálního rozvoje: Problematika organizace státní správy a samosprávy. In: Hampl, M. a kol.: Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha, s. 315-333.
- PERLÍN, R. (2009): Vymezení venkovských obcí v Česku. Obec a finance, 14, č. 2/2009, s. 38-42.
- PĚLUCHA, M. (2006): Český venkov a evropské peníze v letech 2007–2013. <http://www.enviweb.cz/clanek/archiv/60385/podpora-rozvoje-ceskeho-venkova-z-fondu-eu>

- PĚLUCHA, M., BEDNAŘÍKOVÁ, Z. (2008): Rozvoj venkova v kontextu postupující reformy SZP EU. <http://nf.vse.cz/download/veda/workshops/peluchavenkov.pdf>
- POKORNÝ, O. a kol. (2008): Analýza inovačního potenciálu krajů České republiky. Sociologické nakladatelství, Praha, 147 s.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. (2009): Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Grada, Praha, 280 s.
- SLEPIČKA, A. (1981): Venkov a/nebo město. Svoboda, Praha, 367 s.
- SLEPIČKA, A. (1989): Přeměny venkova/venkov našeho věku/. Svoboda, Praha, 387 s.
- SYNKOVÁ, L. (2009): Dokumenty regionálního rozvoje krajů. Urbanismus a územní rozvoj, 12, č. 1-2/2009, s. 14-15.
- SÝKORA, M. (1999): Local and regional planning and policy in East Central European transition countries. In: Hampl, M.: Geography of societal Transformation in the Czech republic. DemoArt, Praha, s. 143-179.
- ŠIMČÍKOVÁ, A. (2007): Vztah programu obnovy venkova a úspěšnosti obce. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 105 s.
- TRNKOVÁ, V., TRNKA, R. (2000): Venkov 1999 – Sociálně-demografická situace, regionální disparity. In: Majerová, V.: Český venkov 2000: Základní údaje. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 9-49.
- VOLKOVÁ, J. (2009): Aktivita malých obcí v Programu rozvoje venkova. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 111 s.
- VOSEJPKOVÁ, M. (2002): The identification and solution of problem area of the rural municipalities development with regard to the civic and technological equipment. Agricultural Economist, 48, č. 11/2002, s. 511-518.
- WEBER, M. (2008): Vegetační úpravy veřejně užívaných míst v krajině a venkovských sídlech. Sborník ze semináře AUÚP - Veřejná prostranství/ Veřejné prostory, sídelní zeleň, krajina v územním plánování. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj, č. 6/2008, s. 30-34.
- WOKOUN, R. a kol. (2001): Úvod do regionálních věd a veřejné správy. IEFK, Praha, 264 s.
- WOKOUN, R. (2007): Management regionální politiky v ČR. Regionální studia, 1, 1/2007, s. 2-7.

Prameny a statistické zdroje

- Databáze míst veřejného přístupu k internetu [<http://verejnyinternet.cz> – k 21. 3. 2010]
- Fondy Evropské unie [www.strukturalni-fondy.cz – k 22. 2. 2010]
- Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) [<http://www.czso.cz/csu> – k 27. 4. 2010]
- Národní rozvojový plán České republiky 2007-2013, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Praha, 2006
- Malý lexikon obcí 2006 [<http://www.czso.cz/csu/> – k 9. 3. 2010]
- Mapy pokrytí signálem [<http://www.cz.o2.com/osobni> – k 22. 3. 2010]
- Oficiální portál Ministerstva pro místní rozvoj České republiky [<http://www.mmr.cz> – k 24. 2. 2010]
- Operační program Životní prostředí, Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci Operačního programu Životní prostředí schválených Řídícím orgánem k poskytnutí podpory [<http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/> – k 18. 1. 2010]
- Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje v letech 2007 až 2009 – stav k 1.1. 2010, [<http://www.czso.cz/xz>, Podrobné údaje o obcích - Městská a obecní statistika ČR – k 3. 4. 2010]
- Podrobné údaje o obcích - Městská a obecní statistika ČR [<http://www.czso.cz/xml/mos.html> – k 20. 3. 2010]
- Poradce pro evropské fondy [<http://www.dotace.ihned.cz> – 14. 3. 2010]
- Portál IDOS Jízdní řády [<http://jizdnirady.idnes.cz> – k 2. 5. 2010]
- Portál Internet pro všechny [<http://internetprovsechny.cz> – k 23. 4. 2010]
- Portál veřejné správy České republiky [<http://geoportal.cenia.cz> – 25. 3. 2010]
- Program rozvoje venkova na období 2007–2013, Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha 2007, 324 s.
- Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007–2013, Regionální rada soudržnosti Jihozápad, Plzeň 2007, 203 s.
- ROP Jihozápad, Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR [<http://www.rr-jihozapad.cz/vismo/> – 23. 2. 2010]
- Sbírka zákonů a mezinárodních smluv [<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/> – k 20. 2. 2010]
- Statistická ročenka Plzeňského kraje. Informace o regionech, městech a obcích [<http://czso.cz/xp/> – k 10. 3. 2010]
- Státní zemědělský a intervenční fondu, Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, Schválené Žádosti [<http://www.szif.cz/irj/portal/eafrd> – 7. 3. 2010]
- Vybrané údaje ze SLDB 2001 za obce ČR [<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index> – k 23. 3. 2010]
- Zákony ČR onLine [<http://www.zakony.cz/default.php3?sekce=zakony> – k 20. 2. 2010]¹

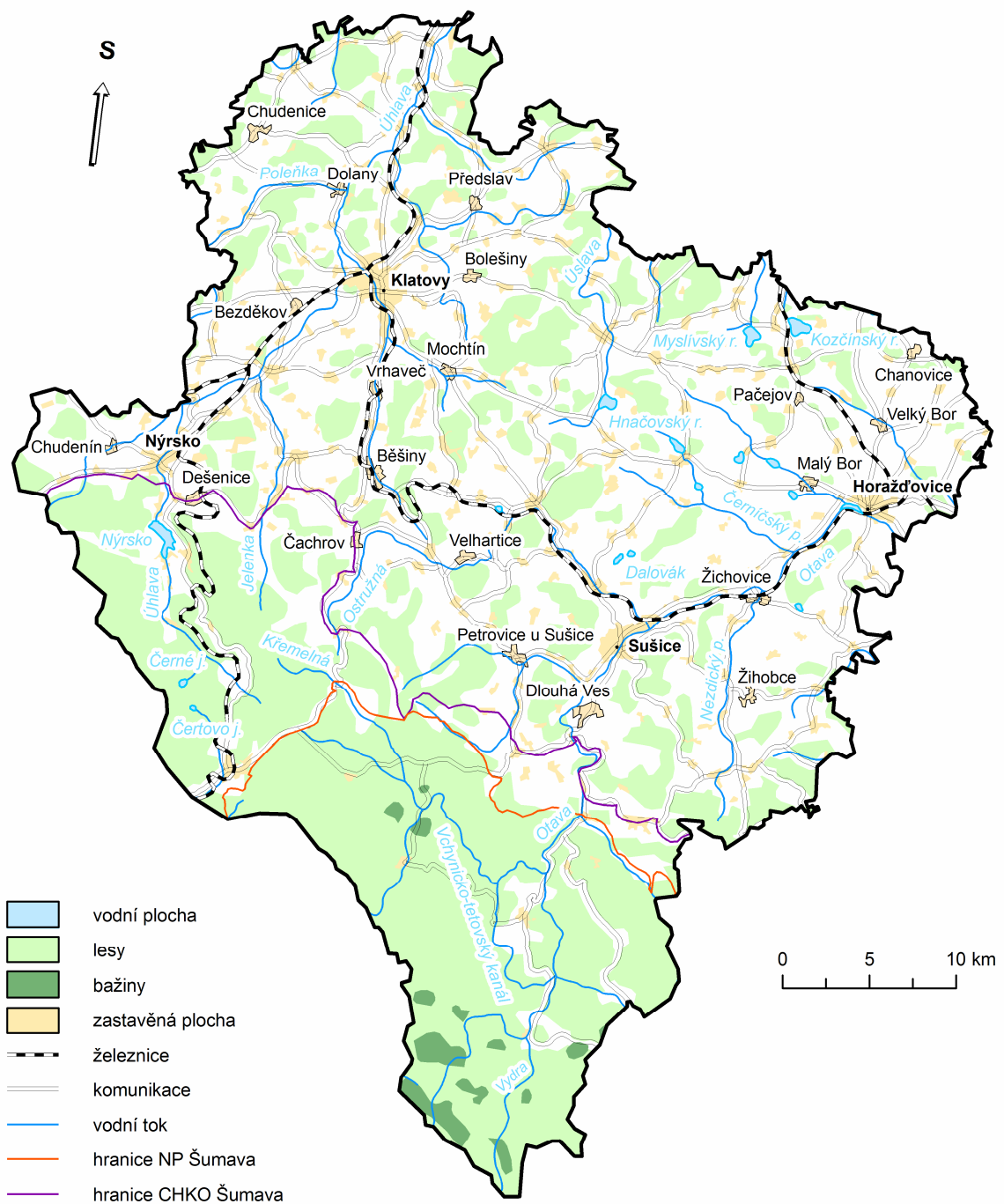
¹ *Zákony:* č. 2/1969 Sb., č. 347/1997 Sb., č. 367/1990 Sb., č. 425/1990 Sb., č. 128/2000 Sb., č. 129/2000 Sb., č. 131/2000 Sb., č. 248/2000 Sb., č. 314/2002 Sb., č. 183/2006 Sb., č. 110/2007 Sb.

Usnesení vlády: č. 481/1991, č. 235/1998, č. 682/2000, č. 560/2006

Přílohy

Příloha 1: Lokalizace obcí okresu Klatovy o velikosti 500–999 obyvatel

OKRES KLATOVY

Zdroj: ArcČR 500, verze 2.0a

Příloha 2: Oblast podpory/skupina opatření, o které je možné žádat žadateli v obcích okresu Klatovy o velikosti 500–999 o dotace

a) v ROP NUTS II Jihozápad

- 1.2 Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu,
- 1.3 Modernizace vozového parku veřejné dopravy,
- 1.5 Rozvoj místních komunikací,
- 2.3 Revitalizace částí měst a obcí,
- 2.4 Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství,
- 2.5 Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci,
- 2.6 Rozvoj zdravotnické péče,
- 3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu,
- 3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví
- 3.3 Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu.

b) v OP Životní prostředí

- 1.1 Snížení znečištění vod,
- 1.2 Zlepšení jakosti pitné vody,
- 1.3 Omezování rizika povodní,
- 2.1 Zlepšení kvality ovzduší,
- 2.2 Omezování emisí,
- 3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny,
- 3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry,
- 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady,
- 4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží,
- 5.1 Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik,
- 6.2 Podpora biodiverzity, 6.3 Obnova krajinných struktur, 6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny,
- 6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny,
- 6.6 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemní vody,
- 7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

c) v PRV

- I.1 Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací, opatření
- I.3 Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu.
- II.1 Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy,
- II.2 Opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy,
- III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech,
- III.3 Opatření týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů, působících
- IV.1.1 Místní akční skupina (MAS),
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie,
- IV.2.1 Realizace projektů spolupráce.

Poznámka: některé ze zkoumaných obcí jsou členy MAS Pošumaví

Příloha 3: Přehled schválených projektů v období 2007–2009 ve vybraných obcích a programech

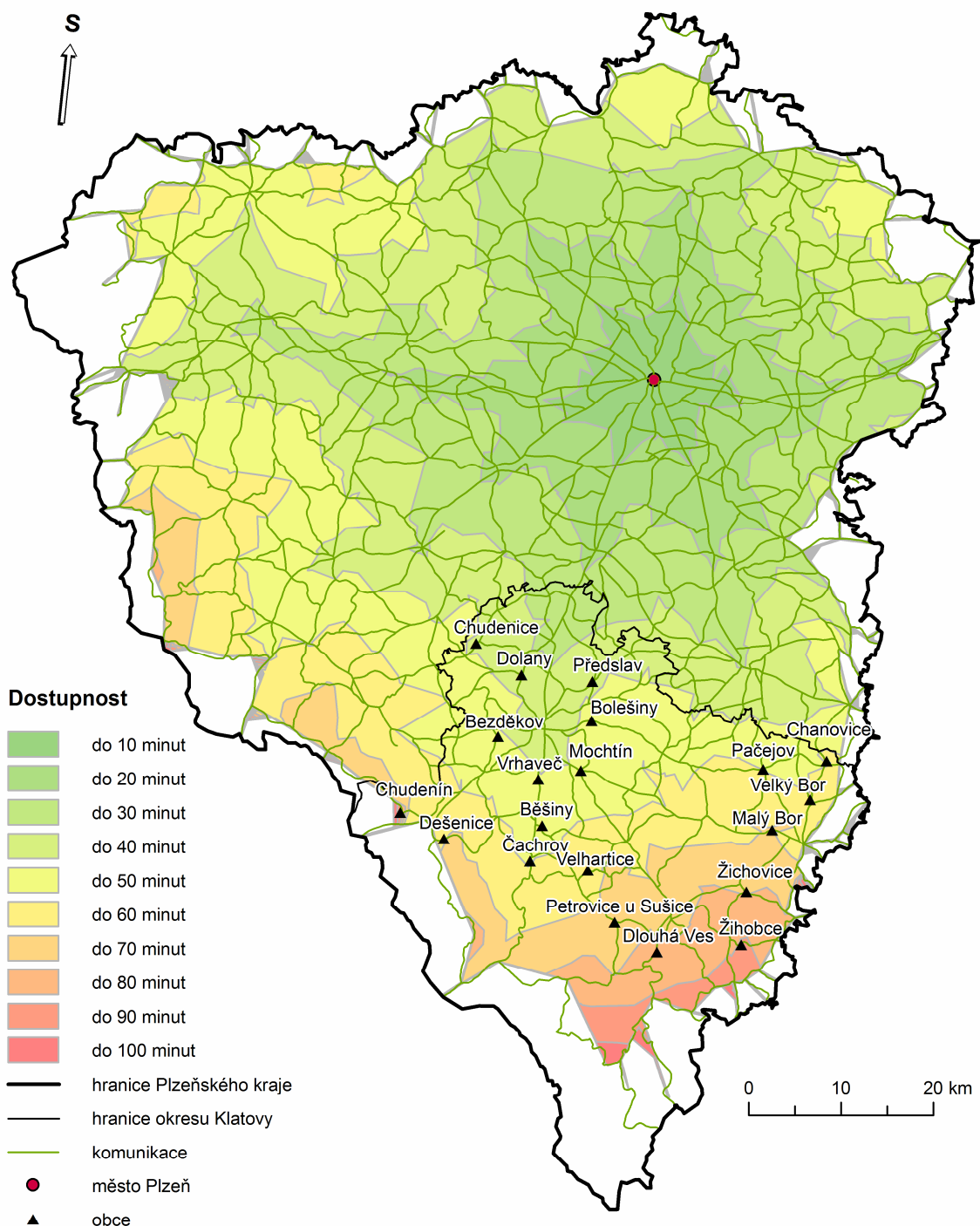
Obec	Název projektu	Schválená podpora	Program	Osa	Oblast podpory
Žihobce	Žihobce - ČOV a kanalizace	42 430 395,19	OPŽP	1	1.1
Chudenín	Základní škola Chudenín – vytápění	1 186 472,70	OPŽP	3	3.1
Chudenín	Výměna oken a zateplení budovy Základní školy Chudenín	1 496 691,90	OPŽP	3	3.2
Dolany	Zateplení budov MŠ Dolany čp. 1	1 449 568,79	OPŽP	3	3.2
Dolany	Zateplení budov ZŠ Dolany čp. 34	1 732 290,29	OPŽP	3	3.2
Čachrov	Stavebně a tepelně technická opatření pro snížení energetické náročnosti stávajícího objektu č.p. 10 Základní škola Městysy Čachrov	2 698 731,00	OPŽP	3	3.2
Bolešiny	Zateplení objektu ZŠ + MŠ Bolešiny č.p. 83	1 656 967,00	OPŽP	3	3.2
Žichovice	Zateplení a výměna oken a vstupních dveří MŠ Žichovice	985 452,30	OPŽP	3	3.2
Malý Bor	Obnova zeleně v obci Malý Bor	418 644,90	OPŽP	6	6.5
Chanovice	Chanovice – vrtý HV-4, HV-5	482 870,00	OPŽP	6	6.6
Dešenice	Rozvoj infrastruktury veřejné dopravy v městysi Dešenice	3 066 284,99	ROP	1	1.2
Bolešiny	Rekonstrukce místní komunikace Bolešiny – Ostřetice	12 673 161,22	ROP	1	1.5
Běšiny	Zlepšení podmínek pro výuku a vytvoření multimediální učebny v ZŠ v Běšinech	4 981 768,00	ROP	2	2.4
Chanovice	"Obec Chanovice a okolí- příroda, historie, kultura, řemesla a tradice pro návštěvníky Pomšumaví"	592 530,99	ROP	3	3.3
Dešenice	Rekonstrukce lesní cesty Hraniční	3 298 657,00	PRV	1	I.1.2.3.
Pačejov	Rekonstrukce lesních cest ve vlastnictví obce Pačejov	2 620 000,00	PRV	1	I.1.2.3.
Dešenice	Využívání poradenských služeb akreditovaného poradce	31 956,00	PRV	1	I.3.4.
Chanovice	Obnova lesního potenciálu po větrné kalamitě - orkán Kyrill	405 000,00	PRV	2	II.2.4.1.
Malý Bor	Obnova lesního potenciálu po větrné kalamitě - orkán Kyrill	378 000,00	PRV	2	II.2.4.1.
Pačejov	Obnova lesního potenciálu po větrné kalamitě - orkán Kyrill	441 000,00	PRV	2	II.2.4.1.
Bolešiny	Kabiny k víceúčelovému sportovnímu areálu v obci Bolešiny	1 793 978,00	PRV	4	IV.1.2.
Pačejov	Víceúčelové hřiště , Strážovice parc.č. 31,2711/4, k.ú. Strážovice	469 188,00	PRV	4	IV.1.2.
Mochtín	Stavební úpravy kabin TJ Sokol Mochtín	1 520 000,00	PRV	4	IV.1.2.
Předslav	Obnova a modernizace Lesního amfiteátru v Makově	248 400,00	PRV	4	IV.1.2.

Zdroj: Schválené žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, Seznamu příjemců ROP NUTS II Jihozápad/ČR, Seznamu akceptovaných žádostí o podporu v rámci OP ŽP, vlastní výpočty

Příloha 4: Koncentrické zóny v intervalech 10 minut od města Plzeň

ČASOVÁ DOSTUPNOST K MĚSTU PLZEŇ

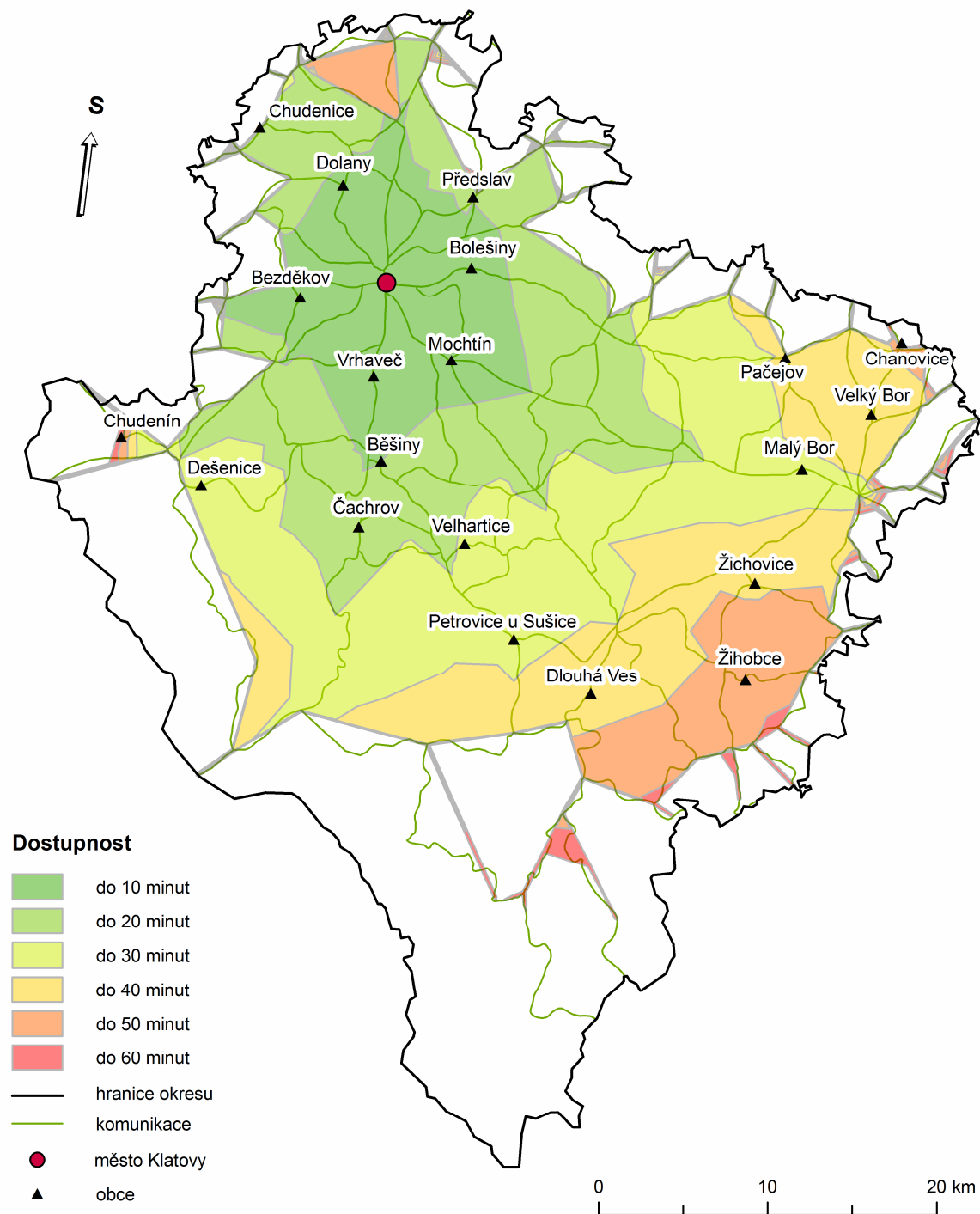
z obcí okresu Klatovy o velikosti 500 - 999 obyvatel v roce 2010

Zdroj: ArcČR 500, verze 2.0a

ČASOVÁ DOSTUPNOST K MĚSTU KLATOVY

z obcí okresu Klatovy o velikosti 500 - 999 obyvatel v roce 2010

Zdroj: ArcČR 500, verze 2.0a

Příloha 6: Fotografická dokumentace vzhledu obcí

základní škola - Dolany	základní škola - Čachrov
budova 2. stupně základní školy - Chanovice	základní škola - Žihobce
základní škola - Běšiny	základní škola - Dešenice
obecní úřad, v pozadí základní škola - Chudenín	obecní úřad - Dešenice

obecní úřad - Chudenice	obecní úřad - Bolešiny
obecní úřad - Velhartice	obecní úřad - Vrhavěč
pomník - Bezděkov	pomník - Velhartice
kostel Navštívení Panny Marie - Běšiny	kostel sv. Mikuláše - Dešenice

pomník - Pačejov	kostel - Bezděkov	kostel - Dolany
------------------	-------------------	-----------------

náves - Bezděkov	náves - Petrovice u Sušice
fotbalové hřiště - Dolany	informační centrum a školní prostranství – Chanovice

Příloha 7: Hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu z korelačních analýz

		Dostupnost do Klatov	Dostupnost do Plzně	Vybavenost celkem	Vzhled	Finance
Dostupnost do Klatov	koeficient	1,000	0,720*	-0,153	0,211	-0,058
	signifikance	.	0,000	0,521	0,372	0,807
Dostupnost do Plzně	koeficient	0,720*	1,000	-0,324	-0,131	0,055
	signifikance	0,000	.	0,164	0,581	0,817
Vybavenost celkem	koeficient	-0,153	-0,324	1,000	0,271	0,345
	signifikance	0,521	0,164	.	0,248	0,136
Vzhled	koeficient	0,211	-0,131	0,271	1,000	0,079
	signifikance	0,372	0,581	0,248	.	0,740
Finance	koeficient	-0,058	0,055	0,345	0,079	1,000
	signifikance	0,807	0,817	0,136	0,740	.

Zdroj: vlastní výpočty

Poznámka: * korelace je signifikantní na hladině 0,01